

provinsje fryslân
provincie fryslân

Inschrijvingsleidraad

Europese openbare aanbestedingsprocedure

**Concessie openbare laadinfrastructuur elektrische vervoer voor
de provincie Fryslân**

Kenmerk: XXXX

*Dit document betreft een concept. Verwijzingen naar overige documenten zijn **geel
gehighlight** om bij finalisering kort voor publicatie aan definitieve indeling te worden
aangepast.*

Versie: 1.0
14 december 2020

INHOUDSOPGAVE

1.	<i>Begrippenlijst</i>	5
2.	<i>DE AANBESTEDING OP HOOFDLIJNEN</i>	9
2.2	Keuze aanbestedingsprocedure	9
2.3	De Provincie als 'Aanbestedende Dienst'	9
2.4	Contact tijdens de aanbestedingsprocedure	9
2.5	Digitaal aanbesteden via Negometrix	9
2.6	Planning (indicatief)	10
2.7	Leeswijzer	10
3.	<i>DE CONCESSIE</i>	12
3.1	Aanleiding voor de aanbesteding	12
3.2	De Concessieverlener	12
3.6	Doelstelling van de concessie	13
3.6.1	Korte beschrijving	13
3.6.2	Doel van de concessie	13
3.7	Aard van de Concessie	15
3.8	Verdeling in percelen	15
3.10	Omvang van de Concessie	16
3.10	Achtergrondinformatie bij de Exploitatie	17
3.10.1	Vaste prijsstelling voor gebruiker	17
3.10.2	Prijscomponenten en vaststelling laadprijs	17
3.11	Energiebelasting, netbeheerderskosten en opslag duurzame energie	18
3.13	Vorm en duur Overeenkomst	18
3.14	Maatschappelijk verantwoord inkopen: Duurzaamheid en innovatie	19
3.15	Maatschappelijk verantwoord inkopen: Social return	19
4.	<i>PROCEDURELE ASPECTEN EN VOORSCHRIFTEN</i>	21
4.1	Algemene voorschriften voor de aanbesteding	21
4.2	Communicatie, vertrouwelijkheid van gegevens en publiciteit	21
4.3	Voorschriften voor het stellen van vragen	22
4.4	Het stellen van individuele vragen	23
4.5	Klachtenregeling	23
4.6	Voorschriften voor het indienen van een Inschrijving	23
4.7	Inschrijven als Samenwerkingsverband (Combinatie)	26
4.8	Het doen van een beroep op een Derde	27
4.9	Inschrijven met meerdere Ondernemers vanuit een holding	28
4.10	Opmaak en indeling van de Inschrijving	28
4.11	Openingsprocedure	29
4.12	Gunningsbeslissing, Concessieovereenkomst en rechtsbescherming	29
5.	<i>UITSLUITINGSGRONDEN EN GESCHIKTHEIDSEISEN</i>	30

1.1	Uniform Europees Aanbestedingsdocument	30
1.2	Uitsluitingsgronden	30
1.3	Geschiktheidseisen	31
1.3.1	Financiële en economische draagkracht	31
1.3.2	Technische en beroepsbekwaamheid	32
1.3.3	Beroepsbevoegdheid	35
6.	BPKV: BEOORDELING VAN DE INSCHRIJVINGEN	36
1.4	Gunningscriterium	36
1.5	Beoordeling subgunningscriterium Prijs	37
1.6	Beoordeling subgunningscriterium kwaliteit	38
1.6.1	Onderdeel 1: Organisatie & proces	39
1.6.2	Onderdeel 2: Dienstverlening & prijstransparantie	39
1.6.3	Onderdeel 3: Duurzame inpassing in de energietransitie	41
1.6.4	Onderdeel 4: Strategische plaatsing & Laadpleinen	41
1.6.5	Onderdeel 5: Interviews	42

Alle Bijlagen zijn digitaal beschikbaar via het Aanbestedingsplatform.

Bijlagen Algemeen

Bijlage ALG-1	Uniform Europees Aanbestedingsdocument
Bijlage ALG-1a	Invulinstructie UEA
Bijlage ALG-2	Terbeschikkingstellingsverklaring financiële middelen Derden
Bijlage ALG-3	Uitvoeringsverklaring onderaanneming (uitsluitend in te vullen indien er sprake is van een Hoofd- en Onderaannemer)
Bijlage ALG-4	Formulier voor het stellen van vragen
Bijlage ALG-5	Kerncompetenties format
Bijlage ALG-6	Social Return verplichting
Bijlage ALG-7	Prijzenformulier

Bijlagen Programma van Eisen

Bijlage PvE-1	Programma van Eisen
Bijlage PvE-2	Plaatsings- & Communicatieproces
Bijlage PvE-3	Eisen aan data & managementrapportages
Bijlage PvE-4	Informatie aannemers Liander

Bijlagen Juridisch

Bijlage JUR-1	(concept) Concessieovereenkomst
Bijlage JUR-2	Fryslân Algemene Inkoopvoorwaarden
Bijlage JUR-3	Verwerkersovereenkomst
Bijlage JUR-4	Gebruikerovereenkomst NKL
Bijlage JUR-5	BIBOB

Bijlagen Achtergrond informatie

Bijlage INFO-1	Inkoopstrategie openbare laaddiensten
Bijlage INFO-2	Kader voor de plaatsing van laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen
Bijlage INFO-3	Deelnemende gemeenten en prognoses en verbruik aantal Laadpunten per gemeente
Bijlage INFO-4	Samenwerkingsovereenkomst deelnemende gemeenten (SOK)
Bijlage INFO-5	Basis Laadkader gemeenten

Bijlage INFO-6	Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL)
Bijlage INFO-7	Besluit van Provinciale staten
Bijlage INFO-8	Plankaarten laadinfra gemeenten
Bijlage INFO-9	Overzicht te plaatsen Laadobjecten – Basis op orde
Bijlage INFO-10	Prognoses laadinfra Friese waddeneilanden
Bijlage INFO-11	EcoRys-rapport Business Case Openbaar Laden

Begrippenlijst

In deze Inschrijvingsleidraad wordt een aantal begrippen gebruikt, die met een met een hoofdletter worden aangeduid. Ook worden afkortingen gebruikt. Gedefinieerde begrippen kunnen zowel in enkelvoud als in meervoud worden gehanteerd. Aan deze begrippen en afkortingen komt onderstaande betekenis toe.

Aanbesteder

Provincie Fryslân. Na Gunning te noemen: "Concessiegever".

Aanbestedingsdocumenten

Alle documenten die door Aanbesteder zijn opgesteld of vermeld ter omschrijving of bepaling van onderdelen van de aanbesteding of de procedure. Dit betreft niet-uitsluitend deze Aanbestedingsleidraad, de Bijlagen en de Nota('s) van inlichtingen.

Aanbestedingswet 2012

De herziene Aanbestedingswet 2012, per 1 juli 2016 in werking getreden ter implementatie van de richtlijnen 2014/23/EU, 2014/24/EU en 2014/25/EU.

Algemene inkoopvoorwaarden

De Algemene Inkoopvoorwaarden Provincie Fryslân 2020 vastgesteld door de Gedeputeerde Staten van Provincie Fryslân op 30 juni 2020, die als Bijlage **JUR-2** bij deze Inschrijvingsleidraad zijn gevoegd.

Beoordelingscommissie

De voor de beoordeling van de Inschrijvingen door Aanbesteder in het leven geroepen commissie bestaande uit materiedeskundigen.

BPKV

De Beste Prijs-Kwaliteitverhouding (BKPV). BKPV werd voor 1 juli 2016 de Economisch Meest Voordelige Inschrijving (EMVI) genoemd.

Bijlagen

Aanhangsels behorende bij deze Inschrijvingsleidraad.

Combinant

Eenieder die deel uitmaakt van een Combinatie.

Combinatie

Een samenwerking tussen twee of meer ondernemingen die als Inschrijver voor onderhavige aanbesteding een Inschrijving doet, waarbij iedere onderneming die deel uitmaakt van de Combinatie een bijdrage levert aan de uitvoering van de Concessie en door het doen van een Inschrijving als Combinatie verklaart hoofdelijk aansprakelijk te zijn voor de volledige en correcte nakoming van alle verbintenissen jegens de Aanbesteder.

Concessie

Datgene omschreven in hoofdstuk 2 van deze Inschrijvingsleidraad en in het Programma van Eisen.

Concessieverlener

Degene die de Concessie verstrekt en degene die de Concessieovereenkomst met Concessiehouder

sluit, te weten Provincie Fryslân. Gedurende de aanbestedingsprocedure en derhalve vóór Gunning te noemen: "Aanbesteder".

Concessiehouder

De Inschrijver aan wie de Concessie wordt gegund en met wie de Concessiegever in het kader van deze aanbestedingsprocedure, de Concessieovereenkomst sluit.

Concessieovereenkomst

De schriftelijke overeenkomst die tussen Aanbesteder (dan: Concessiegever) en de Inschrijver die de BPKV inschrijving op basis van beste prijs-kwaliteitverhouding doet (dan: Concessiehouder) tot stand komt en waarin de voorwaarden en condities zijn geregeld met betrekking tot de uitvoering van de aan Concessiehouder gegunde Concessie.

Derde

Ondernemer waarop Inschrijver een beroep doet om aan de geschiktheidseisen te voldoen en/of voor de uitvoering van de Concessie.

E-rijder

Berijder van een elektrische auto.

Elektrisch Voertuig (EV)

Met elektrische auto wordt een personen- of bedrijfsauto, bedoeld, zoals in het eerste lid van artikel 1 sub c, van de Wegenverkeerswet 1994 en nader bepaald in de Regeling auto en die is geregistreerd bij de Rijksdienst voor Wegverkeer en die geheel of gedeeltelijk - met een minimaal volledig elektrisch bereik van 45 km - door een elektromotor wordt aangedreven, waarvoor de elektrische energie geleverd wordt door een batterij en waarvan deze batterij wordt opgeladen door middel van een voorziening buiten de auto.

Exploitatie

De activiteiten voor o.a. maar niet limitatief het beheren, onderhouden en adequaat oplossen van storingen aan Laadobjecten om de Laadobjecten in stand te houden;

Exploitatietermijn

De termijn waarin de Concessiehouder het recht en de verplichting heeft om te voorzien in de Exploitatie van Laadobjecten. De Exploitatietermijn start na ondertekening van de concessieovereenkomst;

FAT

Factory Acceptance Test; Voordat een Laadpunt mag worden geplaatst moet het een FAT succesvol zijn doorlopen.

Gebruiker

Persoon die een Laadpunt bij een Laadlocatie gebruikt om zijn/haar elektrisch voertuig op te laden.

Gemeenten

Gemeente uit de Provincie Fryslân, die de Concessiegever hebben gevraagd namens hen de Laadobjecten te laten leveren, installeren, beheren, onderhouden en exploiteren. Dit betreft alle gemeenten in de provincie Fryslân, met uitzondering van Súdwest-Fryslân.

Gunning

Aanvaarding van het aanbod in de zin van artikel 6:217 van het Burgerlijk Wetboek. Hiermee wordt dus (aanbestedingsrechtelijk) bedoeld op definitieve Gunning; voorlopige gunning is geen Gunning.

Gunningsbeslissing

De keuze van Aanbesteder voor de Inschrijver(s) met wie hij de Consessieovereenkomst waarop deze procedure betrekking heeft wil sluiten, waaronder mede wordt verstaan de keuze om geen Consessieovereenkomst te sluiten.

Gunningscriterium

Criterium op basis waarvan de Inschrijvingen worden beoordeeld om te bepalen welke Inschrijving voor Gunning in aanmerking komt.

Hoofdaannemer

De rechtspersoon of het samenwerkingsverband van rechtspersonen (de Combinatie) die voor de uitvoering van de Consessieovereenkomst een of meerdere Onderaannemers wenst in te schakelen en die, indien hem de onderhavige Concessie wordt gegund, de enige contractuele wederpartij van Concessiehouder zal zijn.

Inschrijver

Ondernemer die een Inschrijving heeft ingediend, zelfstandig, als Hoofdaannemer of in een Samenwerkingsverband (Combinatie).

Inschrijving

Offerte uitgebracht door Inschrijver binnen de kaders van deze aanbesteding.

Inschrijvingsleidraad

Het voorliggende Aanbestedingsstuk waarmee Ondernemers die aan de minimumeisen voldoen worden uitgenodigd een Inschrijving in te dienen.

Laaddienstverlener (MSP)

Laaddienstverlener of Mobility Service Provider (MSP). De organisatie waarmee de EV-rijder een contract heeft voor alle services rond elektrisch laden, doorgaans door levering van een Laadpas.

Laadobject

Publieke voorziening met Laadpunten waar een elektrische auto kan worden opgeladen, waarbij:

- de elektriciteit kan worden aan- en uitgeschakeld door gebruikers;
- een systeem van persoonlijke identificatie en beveiliging wordt gebruikt om de elektriciteit aan en uit te schakelen en misbruik te voorkomen;
- gegevens duidelijk op het Laadobject worden aangegeven en deze informatie aan het systeem kan worden onttrokken en opgeslagen.
- standaard beschikt een Laadobject over twee Laadpunten, tenzij dit anders is benoemd (dit is het geval voor een Laadplein)

Laadplein

Meer dan drie (3) tot maximaal twaalf (12) Laadpunten aangesloten op één (1) netaansluiting.

Laadpaalnodig (LPN)

Het NKL-portaal Fryslân (laadpaalnodig.nl) waarin een Gebruiker een aanvraag kan doen voor een laadpaal en waarin de workflow van het plaatsingsproces wordt bij gehouden door de Concessiehouder.

Laadpunt

Fysieke aansluiting op het Laadobject waaraan een E-rijder een elektrisch voertuig kan opladen door deze aan te sluiten met een oplaadkabel.

Laadlocatie

Locatie in de openbare ruimte waar de Concessiehouder de Laadobject plaatst, aangevuld met één of meer parkeerplaatsen bestemd en ingericht voor het opladen van elektrische voertuigen. Tot de Laadlocatie behoort ook de aanwezige bebording die geplaatst zal gaan worden.

Locatiegebonden laadprijs

Een *alles inclusief tarief*, dat geldt op alle Laadobjecten binnen deze Concessie en die wordt doorberekend aan *alle* Laaddienstverleners die toegang hebben tot de Laadobjecten ten behoeve van de E-rijders waar deze laaddiensten aan verleent. Deze prijs is voor elke laaddienstverlener gelijk.

Minimumeis

Een eis waaraan een inschrijver in ieder geval moet voldoen om voor gunning in aanmerking te komen.

MSP-prijs

De prijs die de laaddienstverlener (Mobility Service Provider) rekent bovenop de Locatiegebonden laadprijs aan de door hen gecontracteerde E-rijders.

Nadere opdracht

Verstrekking van een nadere opdracht van Concessiegever tot levering van, een in de nadere opdracht te bepalen aantal, Laadobjecten, inclusief de daartoe behorende leveringen en diensten zoals omschreven in de Concessieovereenkomst.

Nationaal Kennisinstituut Laadinfrastructuur (NKL)

Het Nationaal Kennisplatform Laadinfrastructuur (NKL) is een samenwerkingsverband dat zich inzet voor snelle uitbreiding van een kostenefficiënt en toekomstbestendig laadnetwerk voor elektrisch vervoer.

Netbeheerder

Voor het concessiegebied is Liander de netbeheerder van het elektriciteitsnet.

Nota van inlichtingen

Schriftelijke reactie van Aanbesteder op door Ondernemers tijdig en op de juiste wijze naar aanleiding van de Aanbestedingsdocumenten gestelde vragen. De Nota van Inlichtingen kan ook mededelingen en kleine wijzigingen bevatten vanuit Aanbesteder.

Onderaannemer

De rechtspersoon of het samenwerkingsverband van rechtspersonen die door de Hoofdaannemer belast wordt met de uitvoering van (een deel van) de aan de Hoofdaannemer gegunde Concessie.

Ondernemer

Een aannemer, leverancier of dienstverlener.

Openbare Laaddienst

Alle door Concessiehouder, op basis van deze Concessieovereenkomst te leveren diensten, waardoor elektrische voertuigen kunnen opladen in de Openbare ruimte van de Concessieverlener. Onderdeel hiervan zijn (niet limitatief) de Exploitatie van Laadlocaties, het beheer en onderhoud van Laadobjecten en dienstverlening aan gebruikers (eventuele verrekening met derden).

Prijzenblad

Het verplicht voorgeschreven prijzenblad dat als Bijlage ALG-7 aan deze Inschrijvingsleidraad is gehecht.

Programma van Eisen

Bijlage PvE 1- 4 bij deze Inschrijvingsleidraad waarin de (uitvoerings)eisen ten aanzien van (het voorwerp van) de Concessie en overige dienstverlening zijn opgenomen. Het Programma van Eisen omvat tevens drie (3) bijlagen.

Samenwerkingsverband (Combinatie)

Een Combinatie van Ondernemers in de hoedanigheid van Inschrijver welke afzonderlijk hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de Inschrijving en de uitvoering van de Concessie.

SAT

Site Acceptance Test; Na de plaatsing van het Laadobject volgt een laatste keuring: de SAT (Site Acceptance Test).

Schriftelijk(e)

Elk uit woorden of cijfers bestaand geheel dat kan worden gelezen, gereproduceerd en vervolgens medegedeeld, daaronder begrepen met elektronische middelen overgebrachte of opgeslagen informatie.

Standaardformulier

Formulier in de vorm van een verplicht voorgeschreven opmaak behorende bij deze Inschrijvingsleidraad, in te vullen door een Inschrijver.

Negometrix

Het tenderplatform wat door de Provincie Fryslân wordt gebruikt voor aanbestedingen.

1. DE AANBESTEDING OP HOOFDLIJNEN

1.1 Algemeen

Voor u ligt de Inschrijvingsleidraad behorende bij de Europese openbare aanbesteding voor het sluiten van een Concessie met één Concessiehouder voor “publieke laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen” ten behoeve van Aanbesteder, de Provincie Fryslân. Deze aanbesteding vindt plaats op verzoek van en in overleg met de Gemeenten namens wie de Aanbesteder toezeggingen tot plaatsing van Laadobjecten heeft gevraagd. Aanbesteder sluit bij de Gunning de Concessieovereenkomst met de Inschrijver volgens het principe van BPKV, beste Prijs- Kwaliteitverhouding.

De aankondiging van deze Concessie is gepubliceerd op Negometrix (tevens via TenderNed te vinden). Alle Ondernemers die aan de Minimumeisen voldoen worden van harte uitgenodigd een Inschrijving te doen, zelfstandig, in Samenwerkingsverband (Combinatie) en eventueel door een beroep te doen op Derden.

In deze Inschrijvingsleidraad en bijbehorende Bijlagen worden de Concessie, de aanbestedingsprocedure de eisen waaraan Inschrijvers en hun Inschrijvingen moeten voldoen en de wijze waarop de BPKV Inschrijving wordt gekozen toegelicht.

1.2 Keuze aanbestedingsprocedure

Op deze aanbesteding is de Aanbestedingswet 2012 van toepassing. Daarbij bestaat in beginsel de keuze tussen twee procedures: een openbare of een zogenaamde niet-openbare procedure. Gekozen is om deze Concessie Europees aan te besteden via een zogenaamde openbare aanbestedingsprocedure.

Een niet-openbare aanbestedingsprocedure is geschikt bij een groot aantal potentiële Inschrijvers en/of complexe aanbestedingen. Bij onderhavige Concessie gaat het naar verwachting over een beperkt aantal potentiële Inschrijvers waarbij de transactiekosten voor Aanbesteder en de Inschrijvers acceptabel blijven. Daarnaast is onderhavige Concessie duidelijk gespecificeerd, waardoor er beperkt sprake is van een complexe aanbesteding. Op basis van de 1) complexiteit van de Concessie en 2) het karakter van de markt wordt de openbare aanbestedingsprocedure als geschikt en proportioneel gezien.

1.3 De Provincie als ‘Aanbestedende Dienst’

In dit Beschrijvend Document is de Provincie Fryslân de Aanbestedende Dienst. De provincie is door de deelnemende Gemeenten gemachtigd de aanbesteding voor publieke laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen uit te voeren. Het team Facilitair en Inkoop en de opgave Mobiliteit van de Provincie vertegenwoordigen de Provincie Fryslân in deze procedure. Meer informatie over de Provincie Fryslân kunt u lezen op de website: www.fryslan.frl.

1.4 Contact tijdens de aanbestedingsprocedure

Tot op het moment van de definitieve gunning is de heer Sipke Boorsma voor Ondernemers het enige aanspreekpunt inzake deze aanbestedingsprocedure. Alle correspondentie vindt in beginsel dus plaats

via Negometrix. Mocht dit om technische redenen niet mogelijk of contact anderszins daadwerkelijk noodzakelijk zijn, dan kunnen Ondernemers contact opnemen via s.boorsma@fryslan.frl.

1.5 Digitaal aanbesteden via via Negometrix

Deze aanbesteding zal geheel digitaal worden doorlopen via www.negometrix.com.

Inschrijven op een gedeelte van de opdracht is niet toegestaan. De inschrijving dient te zijn ingedeeld conform hetgeen op Negometrix is beschreven. Dit betekent onder meer dat:

- Alle Aanbestedingsdocumenten kosteloos en digitaal ter beschikking worden gesteld via Negometrix.
- Inschrijvingen digitaal dienen te worden ingediend conform de in deze Inschrijvingsleidraad opgenomen planning en voorschriften.
- Ook alle verdere correspondentie vindt in beginsel plaats via de berichtenmodule van Negometrix.

Via [deze link](#) is een instructiepagina beschikbaar. Hierstaan diverse instructiedocumenten om inschrijvers te informeren over de werking van Negometrix. Daarnaast kan inschrijver contact opnemen met de servicedesk van Negometrix.

1.6 Planning (indicatief)

Binnen een aanbestedingsprocedure dienen Ondernemers op verschillende momenten tijdig acties te nemen. Aanbesteder streeft ernaar de volgende planning te realiseren. Provincie Fryslân behoudt zich het recht voor de aangegeven tijdsplanning aan te passen. Zonder expliciet tegenbericht, in de vorm van een Nota van inlichtingen, dienen Ondernemers ervan hiervan uit te gaan.

Activiteit	Datum
Publicatie op Negometrix	1 februari 2021 (week 5)
Eerste uiterste datum voor het stellen van vragen	15 februari 2021 (week 7)
Eerste publicatie Nota van inlichtingen	22 februari 2021 (week 8)
Tweede uiterste datum voor het stellen van vragen	8 maart 2021 (week 10)
Tweede publicatie Nota van inlichtingen	15 maart 2021 (week 11)
Sluiting termijn voor het indienen van een Inschrijving	29 maart 2021 (week 13)
Beoordeling	
Bekendmaking selectie en uitnodigingen interviews	12 april 2021 (week 15)
Interviews (mondelinge toelichting)	Tot 24 april (eind week 16)
Mededeling Gunningsbeslissing, start bezwaartermijn	3 mei (week 18)
Definitieve gunning	24 mei (week 21)
Ingangsdatum Overeenkomst / start plaatsingstermijn	14 juni (week 24)

1.7 Leeswijzer

Het vervolg van deze Inschrijvingsleidraad bestaat uit vier hoofdstukken en verschillende Bijlagen. In **hoofdstuk 2** is de Concessie beschreven, waarbij onder andere wordt ingegaan op het doel, de aard, omvang en duur van de concessie. **Hoofdstuk 3** gaat in op de aanbestedingsvoorschriften en de procedurele aspecten. De minimumeisen waaraan moet worden voldaan om een Inschrijving in te

kunnen dienen zijn uitgewerkt in **hoofdstuk 4** en de gunningscriteria en wijze waarop Inschrijvingen worden beoordeeld staan in **hoofdstuk 5**.

De eerder genoemde Bijlagen maken een onlosmakelijk onderdeel uit van deze Inschrijvingsleidraad en zijn als separate documenten bijgevoegd.

2. DE CONCESSIE

Dit hoofdstuk omschrijft de Concessie, de achtergrond van de aanbesteding, de doelstellingen die Aanbesteder nastreeft, de aard en omvang van de werkzaamheden en de belangrijkste kenmerken van de Concessieovereenkomst op basis waarvan de Concessie zal worden uitgevoerd.

2.1 Aanleiding voor de aanbesteding

Het regeringsbeleid is erop gericht om in 2030 alle nieuwe verkochte auto's emissievrij zijn, ter verbetering van de luchtkwaliteit en de bijdrage aan klimaatdoelen. Dit betekent dat het aantal elektrische voertuigen verder gaat toenemen en dat daarmee de vraag naar elektrische Laadpunten in Nederland toeneemt.

De Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) is in 2019 als onderdeel van het Klimaatakkoord vastgesteld en is gericht op het creëren van proactief beleid voor laadinfrastructuur in Nederlandse regio's en gemeenten. De provincie Fryslân vormt samen met de provincies Groningen en Drenthe de regionale Samenwerkingsregio Noord en werkt van daaruit aan de Regionale Aanpak Laadinfra (RAL). Gedeputeerde Fokkens (Verkeer & Vervoer) van de provincie Fryslân is trekker en bestuurlijk opdrachtgever van het RAL-programma.

EV-adoptie en daarmee de vraag naar laadinfrastructuur in Friese gemeenten neemt toe. De Provincie Fryslân wil samen met de deelnemende Friese gemeenten een dekkend en toekomstbestendig netwerk van publieke laadinfrastructuur opbouwen. De betrokken Friese gemeenten willen een gezamenlijk, gebruiksvriendelijk en toekomstbestendig antwoord vormen op de vraag naar publieke laadinfrastructuur in de provincie.

Onderhavige Europese aanbesteding vormt een belangrijke stap in het vertalen van de ambities uit de NAL naar beleid omtrent publieke laadinfrastructuur en vormt de basis voor verdere samenwerking op provinciaal en RAL-regio niveau.

2.2 De Concessieverlener

De Provincie Fryslân treedt voor haarzelf en namens de deelnemende gemeenten op als concessieverlener.

2.3 Deelnemende gemeenten

In onderstaande overzicht is opgenomen welke gemeenten deelnemen aan deze aanbesteding.

Deelnemende gemeenten (op alfabetische volgorde)

1. Achtkarspelen
2. Ameland
3. Datumadeel / Datumadiel
4. De Friese Meren / De Fryske Marren
5. Harlingen
6. Heerenveen
7. Leeuwarden
8. Noardeast-Fryslân
9. Ooststellingwerf
10. Opsterland
11. Schiermonnikoog

- 12. Smallingerland
- 13. Terschelling
- 14. Tietjerksteradeel / Tytsjerksteradiel
- 15. Vlieland
- 16. Waadhoeke
- 17. Weststellingwerf

2.4 Organisatie en afstemming voorafgaand aan de Aanbesteding

2.4.1 Inhoudelijke afstemming

De inhoud van deze aanbesteding is in onderlinge samenwerking tot stand gekomen, waardoor hiermee is ingestemd door alle, in paragraaf 2.3 genoemde gemeenten, de contractbeheerder, stichting ElaadNL en netbeheerder Liander. Dit geldt onder meer voor gezamenlijk beleid, de juridische uitwerking, rollen en verantwoordelijkheden en het uitbreidings- en realisatieproces

2.4.2 Gezamenlijke afspraken

Gemeenten en Provincie sluiten met elkaar –in regioverband- een samenwerkingsovereenkomst. Hierin is onder andere vastgelegd: doelstellingen, rollen en verantwoordelijkheden, communicatie, duur en hoe om te gaan met eventuele wijzigingen in de samenwerking. Ter informatie is de samenwerkingsovereenkomst toegevoegd als Bijlage INFO-4.

2.5 Organisatie tijdens aanbesteding, implementatie en Concessie

Na gunning tekent iedere deelnemende gemeente binnen de gestanddoeningstermijn de Concessieovereenkomst met de Concessiehouder. De intentie is om zoveel mogelijk gezamenlijk op te treden met alle deelnemende gemeenten.

De Provincie Fryslân is verantwoordelijk voor het contractmanagement en belegt dat bij Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A. (hierna: OVEF). Het OVEF is een privaatrechtelijk rechtsorgaan, statutair gevestigd in de gemeente Leeuwarden en kantoorhoudend te Sneek, dat de uitvoering beleid Openbare Verlichting en inkoop van energie en de verduurzaming daarvan voor de leden en afnemers verzorgt. Tot de leden behoren 17 Friese gemeenten en de provincie Fryslân. Afnemers zijn een aantal Friese non-profit organisaties.

De contractmanager is de spil tussen de Concessiehouder en de deelnemende gemeenten en is daarmee het aanspreekpunt voor de Concessiehouder in het geval van contractuele-, inhoudelijke of procesmatige zaken.

De onderlinge samenwerking tussen alle deelnemende Gemeenten en de Provincie wordt vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst (SOK).

De Provincie Fryslân en de Gemeenten sluiten een overeenkomst (OVK) met het NKL voor het gebruik van het aanvraagportaal 'Laadpaalnodig.nl' door alle deelnemende gemeenten.

2.6 Doelstelling van de Concessie

2.6.1 Korte beschrijving

De Concessie Openbare Laaddiensten met kenmerk **XXX** die is beschreven in deze Inschrijfleidraad gaat over het leveren van Openbare Laaddiensten aan Gebruikers op nieuw te realiseren Laadlocaties binnen het Concessiegebied en alles wat nodig is om openbaar opladen voor elektrische rijders mogelijk te maken op de nieuw te realiseren Laadlocaties en aangegeven bestaande palen, waaronder het organiseren en uitvoeren van het uitbreidings- en realisatieproces en de Exploitatie.

2.6.2 Doel van de concessie

De doelstelling van de Aanbesteder is dat er tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten een dekkend en gebruikersvriendelijke laadinfrastructuur wordt uitgerold in de provincie Fryslân. Onder deze aanbesteding vallen niet alleen de commercieel aantrekkelijke locaties die op aanvraag worden gerealiseerd, maar ook laadinfrastructuur die voortkomt uit maatschappelijke relevantie (basis-op-orde) om zo te komen tot een basisdekking van publieke laadinfrastructuur. Provincie Fryslân en de deelnemende gemeenten kiezen voor een samenwerking om elektrisch vervoer te stimuleren omdat dit voordelen oplevert. Zo biedt een collectieve aanbesteding:

- Gunstige voorwaarden i.v.m. schaalvoordeel: een aantrekkelijk prijs, eenduidige afspraken en een passende oplossing voor het buitengebied.
- Structurele uitrol: op dit moment telt de provincie Fryslân 477 publieke Laadpunten¹. Om aan de publieke laadvraag te voldoen moeten er de aankomende drie jaar circa 700 Laadobjecten (1400 Laadpunten) worden bijgeplaatst. Voor de mogelijke contractverlenging van één jaar is een extra volume op van 150 Laadobjecten (300 Laadpunten) voorzien. Volgens de NAL-prognoses, onder beheer van stichting ElaadNL is er in 2030 behoefte bijna 5900 Laadpunten in de betrokken gemeenten. Dit vraagt om een gestructureerde uitrol die middels deze collectieve aanbesteding gefaciliteerd wordt.
- Basisdekking publieke laadinfrastructuur: het uitgangspunt is dat er direct bij aanvang van de Concessie een basisdekking van publieke laadinfrastructuur in de provincie Fryslân wordt gerealiseerd². Op basis van inwoneraantallen en spreiding per gemeente wordt toegewerkt naar een lijst met locaties om een basisnetwerk voor publieke laadinfrastructuur te realiseren in woonkernen waar tot nu toe geen publieke laadinfrastructuur te vinden was. Dat zorgt voor zekerheid, inwoners, bezoekers en forenzen worden daarmee niet geremd om met een elektrisch voertuig te rijden.
- Regie over het plaatsingsbeleid en de uitrol van publieke laadinfrastructuur binnen de betreffende gemeente. Naast de bovengenoemde basisdekking krijgen gemeenten de mogelijkheid om op strategische locaties naar wens laadinfrastructuur te realiseren.

Het doel van de samenwerking is dat het openbare laadnetwerk dusdanig wordt uitgebreid met het hoogste kwaliteitsniveau en gebruiksgemak voor de E-rijder tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten, zodat het netwerk van laadinfrastructuur in de gehele provincie geen belemmering vormt in de transitie naar schone elektrische mobiliteit.

Daarvoor zijn de uitgangspunten van de aanbesteding:

- Snelle groei elektrisch vervoer faciliteren;
- Flexibiliteit in de Concessieovereenkomst om in te spelen op de ontwikkeling;
- Ladder van laden leidend: de juiste mix van privaat, semi-publiek en openbaar laden;
- Laadzekerheid op een dekkend laadnetwerk;
- Zo kort mogelijke doorlooptijd van realisatie Laadlocaties;
- Bijdragen aan de stabiliteit van het elektriciteitsnet;
- Regionale samenwerking om tot een gunstige aanbesteding met maximale impact te komen;
- Een goede businesscase met de laagste maatschappelijke kosten;
- Veiligheid en betrouwbaarheid;

¹ Prognoses van ElaadNL (april, 2020). Link: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/energie-en-milieu-innovaties/elektrisch-rijden/beleid/nationale-agenda-laadinfrastructuur-nal>

² Op basis van het inwonertal in een dorp/ stad zal een basis-op-orde dekking worden gerealiseerd.

Projectnaam: Concessie openbare laadinfrastructuur provincie Fryslân

Projectnummer: XXX

Document: Inschrijvingsleidraad versie 1.0

- Prijs transparantie en betaalbaarheid voor de Gebruiker.

Deze doelstellingen zijn door Aanbesteder vertaald naar de afbakening van de Concessie, de eisen die aan de uitvoering ervan gesteld worden, de eisen die aan Ondernemers worden gesteld om voor de Concessie in aanmerking te komen en de wijze waarop de Inschrijving met de Beste Prijs Kwaliteit Verhouding wordt geselecteerd.

2.7 Aard van de Concessie

De Concessie betreft het leveren van Openbare Laaddiensten aan Gebruiker op nieuw te realiseren Laadlocaties binnen de openbare ruimte van de deelnemende gemeenten binnen de Exploitatietermijn.

De verdeling van de taken, verantwoordelijkheden, risico's, kosten en opbrengsten voor de Concessieverlener en Concessiehouder zijn beschreven in de Concept Concessieovereenkomst (Bijlage JUR-1).

2.8 Beschrijving activiteiten in het kader van de Concessie

De scope van de aanbesteding omvat het leveren, (laten) realiseren van de netaansluiting, plaatsing van Laadobject en installeren (inclusief coördinatie), voorbereiden en opleveren van laadlocatie en gedurende de looptijd van het contract het beheren, onderhouden, monitoren en het exploiteren van de Laadobjecten inclusief de stroomvoorziening. Verwijdering en eventuele tussentijdse verplaatsing zijn onderdeel van de scope.

Plaatsing laadobjecten op aanvraag van e-rijders en in opdracht van Concessieverlener:

- Locatievoorstel maken & toetsen met gemeente (indien beschikbaar altijd o.b.v. plankaart)
- Opdrachtverstrekking aan Netbeheerder aanvraag aansluiting
- Levering en plaatsing Laadobjecten
- Inrichting Laadlocatie

Exploitatie van bestaande en nieuw-gerealiseerde Laadlocaties

- Beheer en onderhoud Laadobjecten en -locatie
- Uitbreiding Laadvakken
- Uitbreiding Laadobjecten
- Storingsdienst
- Energielivering
- Afrekening geleverde energie (direct met gebruiker of via Derden)

Verwijdering/verplaatsing Laadobjecten

- Tussentijdse verwijdering laadobjecten
- Verwijdering laadobjecten na afloop exploitatietermijn, tenzij anders overeengekomen

Voorbereiding en implementatie

- Opstellen Projectmanagementplan

Projectmanagement:

- Concessiehouder is pro-actieve, volwassen partner van Concessieverlener in realiseren groei van het laadnetwerk
- Belangrijke rol in monitoring en rapportage van het groeiend laadnetwerk
- Uitvoeren klanttevredenheidsonderzoek

In **Bijlage PvE- 2** Plaatsings- & Communicatieproces wordt het vereiste proces van levering, plaatsing en installatie verder toegelicht.

2.9 Verdeling in percelen

Omdat het leveren van publieke laaddienstverlening verschillende activiteiten omvat die sterk met elkaar samenhangen, is het vanuit procesefficiëntie zeer wenselijk om deze activiteiten niet te splitsen en deze dus samen te voegen binnen één Concessie. De risico's verbonden aan het leveren, installeren, beheren, onderhouden en exploiteren van de Laadobjecten worden tijdens de gehele contracttermijn gedragen door de Concessiehouder. De Concessiehouder is eveneens de installatieverantwoordelijke.

Aanbesteder kiest ervoor deze Concessie niet op te delen in percelen. De keuze voor één perceel past bij de doelstelling van Aanbesteder om schaalvoordeel voor Gemeenten te creëren. Er is geen sprake van verschillende activiteiten, die in verschillende percelen opgesplitst moeten worden. Daarnaast biedt één perceel het voordeel dat het proces met één Concessiehouder ingericht kan worden, waardoor specifiek gericht kan worden op procesefficiëntie.

2.10 Locaties

Laadobjecten worden geplaatst op locaties waar ze ook daadwerkelijk gebruikt worden, om de exploitatie optimaal te maken. Daarom worden Laadobjecten primair aanvraaggestuurd geplaatst, dat wil zeggen op aanvraag van een elektrische rijder. Dit kan zowel een inwoner als een bedrijf zijn, die geen oplaadgelegenheid op eigen terrein heeft en aangewezen is op parkeer- en laadvoorzieningen in de openbare ruimte. Daarnaast worden er in de aanbesteding andere plaatsingsprikkel meegenomen. Er zijn in totaal vier verschillende plaatsingsprikkel voor het plaatsen van een Laadobject:

- 1) Aanvraaggestuurde Laadobjecten: aanvraag door EV-rijders of deelauto-exploitant voor deelauto met vaste standplaats.
- 2) Locaties voor basisdekking: aangeleverde lijst 45 locaties bij start concessie
- 3) Strategische Laadobjecten & laadpleinen: strategische locatie op verzoek Gemeente of op verzoek van Concessiehouder.
- 4) Datagestuurd: bijplaatsen bij hoge bezettingsgraad

Inschrijvers wordt gevraagd om een speciale aanpak te ontwikkelen voor de uitrol van publieke laadinfrastructuur op de Friese Waddeneilanden. De nadruk op Aanvraaggestuurde laadobjecten lijkt, gezien de logistieke uitdagingen op de Waddeneilanden, niet opportuun. De kwaliteit van het plan van aanpak op de Friese Waddeneilanden wordt meegenomen in de gunning.

Onderstaand een kort overzicht van de verschillende plaatsingsprikkel en de voorwaarden. In Bijlage PvE-2 Plaatsings- & Communicatieproces staat het plaatsingsbeleid nader omschreven.

2.10.1 Prikkel 1: Aanvraaggestuurd

Deze Laadinfrastructuur locaties worden door de Concessiehouder gerealiseerd en geëxploiteerd tegen het tarief waarmee Concessiehouder heeft ingeschreven (Prijzenblad). Aanvraag geschiedt door e-rijder of deelauto-exploitant, waarmee de Concessiehouder verzekerd is van een afnemer.

2.10.2 Prikkel 2: Basis op orde

Om te komen tot een gedegen basisinfrastructuur van laadlocaties kan ook in gemeentekernen tot een omvang van 900 inwoners waar nog geen Laadlocatie aanwezig is per kern maximaal één basis-op-orde Laadobject (met 2 Laadpunten) geplaatst worden. In het totaal betreft het 45 locaties, verspreid over de deelnemende Gemeenten. Deze Laadobjecten worden direct bij aanvang van de Plaatsingstermijn

geplaatst, zonder dat hier kosten voor in rekening worden gebracht voor de Concessieverlener. Een overzicht van de voorziene locaties in bijgeleverd in bijlage INFO-9.

2.10.3 *Prikkel 3: Strategisch Laadobject & Laadpleinen*

Een strategische plaatsing van het Laadobject geschiedt zonder aanvraag van een E-rijder (bijvoorbeeld voor locaties waar veel bezoekers komen). Dit Laadobject wordt bijvoorbeeld geplaatst naar aanleiding van een wens van een provincie, gemeente, een verbonden partij, een (groep) ondernemer(s), een buurtinitiatief of op voorstel van de Concessiehouder met instemming van de Gemeente. Hieronder volgt een overzicht van de verschillende situaties en bijbehorende criteria waarin de Concessieverlener opdracht kan geven tot de plaatsing van een nieuw Laadobject:

- **Plaatsen op basis van verwachte vraag in nieuwbouw**
- **Plaatsen op basis van verwachte vraag voor veelrijders**
- **Plaatsen op basis van verwachte vraag in bestaande gebieden**
- **Plaatsen op basis van een door de gemeente verwachte positieve businesscase**
- **Uitbreidingsverzoek door Concessiehouder**

De Concessiehouder moet Strategische Laadpalen plaatsen indien er aan de voorwaarden wordt voldaan. De concessiehouder kan de Gemeente echter wel adviseren om tot optimale Strategische Laadlocaties te komen.

Voor Strategische Laadobjecten worden geplaatst op initiatief van de Gemeente, geldt een afnamegarantie. Indien er bij deze Laadobjecten in het tweede jaar na plaatsing niet minimaal 2.000 kWh jaarlijks verbruik is, is de Concessiehouder gerechtigd om eenmalig duizend euro (€1.000) excl. BTW bij de Gemeente in rekening te brengen. Dit ter bescherming van de Concessiehouder voor onrendabele strategische Laadlocaties. Wanneer de Concessiehouder initiatiefnemer is voor de plaatsing van een strategisch Laadobject dan wordt het Laadobject tegen nulkosten gerealiseerd. In het totaal zal het aantal van de op initiatief van de Gemeenten gerealiseerde strategische Laadpunten niet hoger zijn dan 10% van het totaal aantal Laadpunten dat binnen de Concessie wordt gerealiseerd.

2.10.4 *Prikkel 4: Datagestuurd bijplaatsen*

De plaatsing van het Laadobject geschiedt zonder aanvraag van een E-rijder, maar door de proactieve constatering door Concessiehouder dat het Laadobject een hoge bezetting kent. Het datagestuurd bijplaatsen van een extra Laadobject op deze locatie wordt wel in overleg met de Gemeente gedaan. Voorwaarden:

- a. of maandelijks energieafname is, gedurende 3 achtereenvolgende maanden, hoger dan 450 kWh per maand per Laadpunt;
- b. of bezettingsgraad (aansluitend e-rijder) volledig Laadobject gemiddeld hoger is dan 50% (over 24 uur), gedurende 3 achtereenvolgende maanden;
- c. of gemiddeld 25 transacties of meer per maand per Laadpunt, gedurende 3 achtereenvolgende maanden.

Datagestuurde Laadobjecten worden tegen nulkosten gerealiseerd en alleen met nadrukkelijk instemming van de Gemeente.

2.11 *Omvang van de Concessie*

De Concessie betreft het exclusieve recht op levering en plaatsing, exploitatie, beheer en onderhoud van reguliere elektrische Laadobjecten en laadpleinopstellingen tot maximaal 12 Laadpunten op

publieke grond in beheer van van de deelnemende Gemeenten en de Provincie in de provincie Fryslân. De exclusiviteit geldt gedurende de Plaatsingstermijn van de Concessie. Exclusiviteit geldt voor Laadobjecten op één netaansluiting met een maximale capaciteit van 3x35A (met uitzondering van Laadpleinen) en dus niet voor laadinfrastructuur met een hogere laadsnelheid, zoals snelladers. Buiten de exclusiviteit vallen ook de Laadobjecten ten behoeve van verlengd private laadinfrastructuur, semipublieke- en private laadinfrastructuur, Laadobjecten ten behoeve van bussen en kleinschalige innovaties en pilots (zoals bi-directioneel ofwel Vehicle2Grid laden of laadinfrastructuur geïntegreerd in straatmeubilair).

Om Inschrijvers een indicatie te geven van de omvang wordt een geprognostiseerd volume en historisch beloop benoemd. Inschrijvers kunnen aan deze voorspelling op geen enkele wijze rechten ontlenen. Het geprognostiseerd volume voor de jaren 2021 t/m 2023 bedraagt 700 Laadobjecten. Voor de mogelijke contractverlenging van één jaar is een extra volume op van 150 Laadobjecten voorzien.

In 2019 – van januari tot en met december- werden er gemiddeld 15 Laadpunten per maand gerealiseerd. In de periode januari tot en met maart 2020 werden 20 Laadpunten per maand geplaatst. Volgens de prognose van ElaadNL zullen gedurende de eerste 2 contractjaren gemiddeld 40 Laadpunten per maand geplaatst worden. Let wel, de Aanbesteder heeft gekozen voor een Consessieovereenkomst om op geen enkele manier een bepaalde afname te garanderen, noch een omzetgarantie te garanderen. De Concessiehouder draagt het risico, op het moment dat het aantal Laadobjecten niet wordt gerealiseerd binnen de plaatsingstermijn.

2.12 Achtergrondinformatie bij de Exploitatie

Deze paragraaf beschrijft een aantal belangrijke randvoorwaarden en aspecten van belang voor de exploitatie van Laadlocaties binnen de Concessie.

2.12.1 Vaste prijsstelling voor gebruiker

De Locatiegebonden laadprijs die Concessiehouder op de Laadlocaties in rekening kan brengen bedraagt minimaal €0,25-maximaal €0,32 per kWh inclusief BTW. Deze prijs zal op gelijke wijze berekend worden aan E-rijders die direct (ad-hoc) afrekenen met Concessiehouder, aan E-rijders die beschikken over de Concessielaadpas en aan Derden die als Mobility Service Provider functioneren naar E-rijders.

Om de transitie naar elektrische mobiliteit te stimuleren, is het van belang dat de E-rijder tegen transparante en aantrekkelijke prijs zijn of haar elektrisch voertuig kan laden op het openbaar laadnetwerk binnen het Concessiegebied. Leidend hierbij zijn voor Concessieverlener: (1) uniformiteit in prijsstelling, (2) een redelijk verschil tussen de Locatiegebonden laadprijs op het openbaar laadnetwerk en de prijs die consumenten thuis betalen per kWh en (3) transparantie in de opbouw van de prijs en eventuele wijzigingen.

Naar wens van de Concessieverlener wordt laadpaalkleven bestreden. Dit kan op verschillende manieren. Er wordt de mogelijkheid geboden om een connectietarief te rekenen om laadpaalkleven tegen te gaan: het tarief is maximaal 0.25 €/uur na 24 uur connectietijd tussen 09:00 en 21:00 en wordt duidelijk met de E-rijder gecommuniceerd.

2.12.2 Prijscomponenten en vaststelling Locatiegebonden laadprijs

De Locatiegebonden laadprijs zal door Inschrijver worden gespecificeerd in twee componenten, te weten:

1. **Installatievergoeding** – deze component betreft de vergoeding voor investering en periodieke kosten voor Exploitatie die de Inschrijver verwerkt in de op te stellen business case

overeenkomstig **paragraaf 5.2.1 van deze Inschrijvingsleidraad**. Kosten voor de Netbeheerder vallen hier tevens onder. Inschrijver dient rekening te houden met toekomstige kostenstijging. Concessieverlener beschouwt reguliere kostenstijgingen (inflatie) als bedrijfsrisico. Excessieve kostenstijgingen die redelijkerwijs niet door Concessiehouder gedragen kunnen worden, beschouwt Concessieverlener als onvoorziene wijziging. Zie artikel 5 in Concessieovereenkomst (bijlage JUR-1).

2. **Energievergoeding** – deze component betreft de vergoeding voor de levering van Energie die de Inschrijver verwerkt in de op te stellen business case overeenkomstig paragraaf 5.2.1 van deze Inschrijvingsleidraad. Deze vergoeding is inclusief energiebelasting, opslag duurzame energie (ODE) en overige (fiscale) componenten direct gekoppeld aan energielevering. Deze prijscomponent wordt jaarlijks geëvalueerd vanaf 1 januari 2024 a.d.h.v. prijsontwikkelingen op de energiemarkt (CBS indexcijfer³) en wijzigingen in de fiscale wet- en regelgeving zoals beschreven in artikel 5 in Concessieovereenkomst (bijlage JUR-1).

Paragraaf 4.1.5 detailleert hoe deze componenten in de Inschrijving opgegeven dienen te worden.

Doel van Concessieverlener is om met maximale transparantie eventuele marktontwikkelingen te verwerken in de prijsopbouw en te besluiten tot wijzigingen in de Locatiegebonden laadprijs.

2.13 Energiebelasting, netbeheerderskosten en opslag duurzame energie

Er bestaat momenteel onduidelijkheid over de ontwikkeling van een aantal fiscale en/of wettelijke kostencomponenten met invloed op de plaatsing en Exploitatie van het Laadnetwerk. Deze paragraaf specificeert hoe hier mee om wordt gegaan binnen de Concessie. Meer informatie over de verwachte ontwikkelingen rond deze kostencomponenten staat beschreven in EcoRys-rapport Business Case Openbaar Laden (Bijlage INFO-11).

Voordeel Energiebelasting en ODE voor Openbare Laadpunten

In de periode 2017-2020 konden openbare Laadobjecten profiteren van een verlaagd energiebelastingstarief en een vrijstelling van de ODE. Naar verwachting worden deze maatregelen verlengd voor de periode 2021-2022. Na deze periode wordt verwacht dat stimuleringsmaatregelen voor openbare laadinfrastructuur in deze of andere vorm worden voortgezet. Inschrijver dient rekening te houden met deze verwachtingen. Onzekerheden in uitwerking en exacte hoogte van deze voordelen zijn voor risico van de Inschrijver. Wanneer ingrijpende veranderingen plaatsvinden (bv. het onverhoopt volledig wegvallen van de voordelen zonder compensatie in de vorm van overige stimuleringsmaatregelen) gaan Concessiehouder en Concessieverlener hierover in gesprek.

Indien de energiebelasting en ODE gedurende de Concessie vervangen worden door andere stimulerende maatregelen met vergelijkbaar effect, ziet Concessieverlener dit niet als een wijziging als beschreven in **artikel XX** van de Concessieovereenkomst (**Bijlage JUR-1**).

Netbeheerderskosten

Voor de periode 2022-2026 zal de ACM een nieuw methodebesluit nemen voor de vaststelling van de netbeheerderskosten. Daarnaast worden gedurende de Concessieperiode wellicht nieuwe tariefstructuren besloten voor het aansluiten van Laadinfrastructuur. Zie **artikel X** van de Concessieovereenkomst (**Bijlage JUR-1**)

HBE / RED II regelgeving

³ CBS Index Energie Huishoudens – elektriciteit leveringsprijs excl. Belastingen en btw (verbruiksklasse: huishoudens 2,5 – 5 MWh) te raadplegen op: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/81309NED/table?dl=B521&ts=1600432514342>

Hernieuwbare Brandstof Eenheden (HBE) kunnen een bijdrage leveren aan de inkomsten van Concessiehouder. Europese besluitvorming in RED-II (Renewable Energy Directive II) heeft naar verwachting gevolgen voor de wijze waarop geleverde Energie aan EV mag worden verhandeld in de vorm van HBE. Veranderingen in inkomsten uit HBE gedurende de Concessieperiode zijn voor rekening van de Concessiehouder.

2.14 Vorm en duur Overeenkomst

Na Gunning van de Concessie zal met de winnende Inschrijver (dan: Concessiehouder) een Consessieovereenkomst worden gesloten. De verwachte ingangsdatum van de Consessieovereenkomst is **14 juni 2020** (zie hiervoor ook de indicatieve planning als opgegeven in paragraaf 1.6).

2.14.1 Plaatsingstermijn

Voor wat betreft het leveren en installeren van Laadobjecten, evenals het (laten) realiseren van de netaansluiting en het voorbereiden en opleveren van de laadlocatie geldt een looptijd van drie (3) jaar. De Consessieovereenkomst bevat een eenzijdige opties, uitsluitend te benutten door de Concessiegever, om dit gedeelte van de Consessieovereenkomst met één (1) jaar te verlengen. Concessiegever informeert Concessiehouder schriftelijk, uiterlijk drie (3) maanden voor het verstrijken van de (dan geldende) contractperiode indien Concessiegever gebruik wenst te maken van een verlengingsoptie. De Provincie Fryslân heeft het mandaat voor de verlenging en raadpleegt de deelnemende gemeenten voor dit besluit. De maximale looptijd van dit gedeelte van de Consessieovereenkomst is daarmee vier (4) jaar.

2.14.2 Exploitatietermijn

Voor het beheren, onderhouden en exploiteren van de geleverde en geïnstalleerde Laadobjecten, geldt een looptijd van tien (10) jaar. Deze periode eindigt van rechtswege, dat wil zeggen: zonder dat daartoe enige opzegging is vereist, tien (10) jaar na de start van de looptijd van de plaatsingstermijn. Bij verlenging van de plaatsingstermijn van de Consessieovereenkomst, wordt het beheer-, onderhoud- en exploitatiegedeelte van de Consessieovereenkomst evenredig verlengd. De looptijd van de gehele Consessieovereenkomst is hiermee minimaal tien (10) jaar en maximaal elf (11) jaar (10 jaar+ 1 jaar verlenging).

Met deze duur van de Consessieovereenkomst beoogt Aanbesteder aan te sluiten bij hetgeen wenselijk wordt geacht in de markt én te streven naar kostenefficiëntie en -optimalisatie. Met de tien (10) jaar wordt aangesloten bij de levensduur van een Laadobject. Daarbij aansluiten, en dus gaan voor een langere beheer-, onderhoud- en exploitatieperiode, zal Inschrijver (meer in het bijzonder: Concessiehouder) beter in staat stellen de kosten voor de initiële investering terug te krijgen, hetgeen voor Aanbesteder tot kostenreductie zal leiden.

Als **Bijlage JUR-1** bij deze Inschrijvingsleidraad is een concept Consessieovereenkomst opgenomen. Inschrijvers kunnen eventuele vragen, opmerkingen of tekstsuggesties ten aanzien van deze Consessieovereenkomst op de in paragraaf **XXX** vermelde datum en op de in paragraaf **XXX** voorgeschreven wijze indienen, zodat deze in de Nota van Inlichtingen aan de orde kunnen komen. Aanbesteder zal (eventuele) suggesties beoordelen en overwegen of deze worden overgenomen. De bij de laatste Nota van Inlichtingen te publiceren Consessieovereenkomst is definitief.

Op de aan te besteden Concessie zijn de Algemene inkoopvoorwaarden van toepassing, die als **Bijlage Jur-2** bij deze Inschrijvingsleidraad zijn gevoegd. Algemene voorwaarden van Inschrijvers worden expliciet afgewezen.

2.15 Maatschappelijk verantwoord inkopen: Social return

Beleid social return provincie Fryslân

De provincie Fryslân hecht groot belang aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Net als duurzaam inkopen maakt social return onderdeel uit van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Social return bij aanbesteden beoogt een concrete sociale winst (return), naast het 'gewone' rendement. In de aanbestedingspraktijk betekent dat wij van onze opdrachtnemers en leveranciers eisen dat zij een deel van de opdrachtwaarde investeren in het, bij voorkeur, creëren van extra werk/leer-(ervarings)plaatsen, bijvoorbeeld door een deel van de opdracht uit te laten voeren door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarmee beoogt de provincie Fryslân een duurzame invulling aan de social return verplichting te geven, waarbij optimaal wordt ingezet op opleiding en ontwikkeling. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt krijgen hiermee een kans zich te ontwikkelen tot een volwaardig werknemer en krijgen daarmee een kans op duurzame plaatsing op de arbeidsmarkt.

2.16 De social return verplichting in deze Concessie

Ook bij de toepassing van Social Return speelt proportionaliteit een grote rol. Bij onderhavige aanbesteding geldt een Social Return verplichting van 2% van de totale aanneemsom exclusief BTW. De opdrachtnemer kan op verschillende manieren invulling geven aan de eis, waarbij Combinaties ook zijn toegestaan. De mogelijkheden zijn:

- Arbeidscontract/reguliere werkplek: De kandidaat wordt voor bepaalde of onbepaalde tijd in dienst genomen voor minimaal 12 uur per week of wordt uitkeringsonafhankelijk.
- Werkervaringsplaats: De kandidaat gaat voor een bepaalde periode (maximaal 6 maanden) met behoud van een uitkering aan de slag om de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. Beroepsbegeleidende leerweg (BBL) De kandidaat komt in dienst van de opdrachtnemer of via een opleidingsbedrijf c.q. uitzend/payroll-organisatie waarvoor opdrachtnemer de inlenende klant is. Stage De kandidaat staat ingeschreven bij een erkende onderwijsinstelling en volgt ten behoeve van het behalen van studiepunten praktijkopdrachten en –werkzaamheden uit.
- Onderaanneming: De opdrachtnemer kan voldoen aan zijn verplichtingen door (een gedeelte van) de invulling van Social Return door te schuiven naar onderaannemers. De opdrachtnemer blijft echter eindverantwoordelijk voor de invulling en bewijslast ervan.
- Opleidingskosten: Een investering vanuit de opdrachtnemer in een opleiding voor een Social Return kandidaat mag opgegeven worden als Social Return activiteit
 - Scholing en opleidingen in het kader van Social return dienen te worden verschaft door een Erkend opleidingsbedrijf.
 - Kosten in het kader van scholing en begeleiding dienen deugdelijk onderbouwd te worden met gedetailleerde nota's, salarisstroken en/of facturen. In geval van interne scholing dienen de gemaakte kosten schriftelijk (in kader van bewijsvoering) te worden onderbouwd.
 - Maatwerk Indien arbeid niet kan worden gerealiseerd, wordt gezocht naar een alternatieve invulling.

In bijlage ALG-6 van deze inschrijfleidraad is een formulier opgenomen waarmee inschrijver kan aantonen hoe zij van plan is te voldoen aan de social return verplichting. De SROI-verplichting wordt onder toezicht van het contractmanagement vanuit de Provincie gedurende de concessie uitgevoerd.

3. PROCEDURELE ASPECTEN EN VOORSCHRIFTEN

In dit hoofdstuk worden de procedurele aspecten rondom de aanbesteding besproken en de aanbestedingsvoorschriften uiteengezet. Ondernemers dienen hieraan te voldoen. Indien dit niet het geval is kan Aanbesteder besluiten de Ondernemer uit te sluiten van deelname.

3.1 Algemene voorschriften voor de aanbesteding

1. Aanbesteder heeft het recht om de Concessie niet te gunnen.
2. Door Aanbesteder worden op geen enkele wijze kosten vergoed die door Ondernemers gemaakt zijn of worden in relatie tot deze aanbestedingsprocedure. Inschrijvers worden gevraagd inspanning te leveren in het kader van de BPKV, echter is er geen sprake van uitvoering van een gedeelte van de Concessie om de Inschrijving te kunnen indienen. In overeenstemming met de Handreiking Tenderkostenvergoeding is het in deze situatie niet noodzakelijk om kosten die door Ondernemers zijn gemaakt in relatie tot deze aanbestedingsprocedure te vergoeden. Aanbesteder heeft zonder meer de intentie de aanbestedingsprocedure succesvol af te ronden. Indien zich echter situaties voordoen die ertoe leiden dat besloten wordt het aanbestedingsproces geheel of gedeeltelijk, tijdelijk of volledig, stop te zetten en/of de Concessie niet te gunnen dan heeft de betrokken Ondernemer geen recht op een (schade)vergoeding van welke aard dan ook. In het geval een dergelijke beslissing wordt genomen, informeert de Aanbesteder alle (potentiële) Inschrijvers gemotiveerd en tijdig over deze beslissing.
3. Op deze aanbesteding en alle daaruit voortvloeiende geschillen is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.
4. Een geschil tussen de bij de aanbesteding betrokkenen, daaronder begrepen een geschil dat slechts door een van de betrokkenen als zodanig wordt beschouwd, dat ontstaat naar aanleiding van deze aanbesteding wordt beslecht door de daartoe bevoegde rechter in het arrondissement Noord-Nederland.
5. De Ondernemer erkent dat Aanbesteder binnen deze aanbestedingsprocedure gebruik kan maken van de Wet Bevordering Integriteitbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (hierna: Wet Bibob) en dat de uitkomst van een dergelijk onderzoek kan betekenen dat de Ondernemer niet voor gunning van de Concessie in aanmerking komt dan wel tot ontbinding van de reeds gesloten Concessieovereenkomst kan leiden. Zie Bijlage JUR-5 - BIBOB.

3.2 Communicatie, vertrouwelijkheid van gegevens en publiciteit

1. De Ondernemer mag de gegevens die Aanbesteder in verband met deze aanbesteding ter beschikking stelt alleen gebruiken voor het doel waarvoor ze zijn verstrekt: (mogelijke) deelname aan de aanbesteding.
2. De Ondernemer is gehouden de door Aanbesteder verstrekte gegevens vertrouwelijk te behandelen. Een Ondernemer zal deze verplichting eveneens opleggen aan de door hem in te schakelen Derden, bijvoorbeeld een adviesbureau dat Ondernemer begeleidt bij het doen van de Inschrijving of een Derde waar mogelijk een beroep op wordt gedaan. Vanzelfsprekend blijft deze geheimhouding ook na afloop van de aanbestedingsprocedure van kracht.

3. Publiciteit of reclame met betrekking tot, naar aanleiding van of onder verwijzing naar deze aanbesteding door of namens de Ondernemer, lopende of na afloop van de aanbestedingsprocedure, is slechts toegestaan na voorafgaande Schriftelijk toestemming van Aanbesteder.
4. Het is de Ondernemer niet toegestaan personen uit de organisatie van Aanbesteder, of externe partijen die in opdracht van de Aanbesteder hierbij betrokken zijn, tijdens de procedure rechtstreeks te benaderen met betrekking tot deze aanbesteding, anders dan beschreven in deze inschrijvingsleidraad. Dit op straffe van uitsluiting op de inschrijving. Tenzij het gaat om het verkrijgen van referentie-opdrachten die door de Ondernemer binnen deze aanbestedingsprocedure gebruikt kunnen worden om zijn geschiktheid voor de Concessie aan te tonen
5. Mondelinge mededelingen, toezeggingen of afspraken mogen in het kader van deze aanbesteding niet worden gedaan en hebben geen rechtskracht. Dit geldt ook in het kader van tijdens een eventuele schouw c.q. voorlichtingsbijeenkomst mondeling gestelde vragen, deze dienen alsnog Schriftelijk te worden gesteld en door Aanbesteder in een Nota van inlichtingen te zijn beantwoord alvorens sprake is van rechtskracht.
6. De voertaal tijdens de aanbestedingsprocedure, gedurende contractering en tijdens de uitvoering van de Concessie zal in de Nederlandse taal plaatsvinden. Alle documenten en correspondentie van zowel de Inschrijver als van de Aanbesteder zijn in het Nederlands, tenzij uitdrukkelijk anders bepaald.

3.3 Voorschriften voor het stellen van vragen

Aanbesteder nodigt Ondernemers uit vragen te stellen, waaronder ook wordt begrepen het doen van tekstvoorstellen, plaatsen van opmerkingen et cetera. Hierbij dienen de volgende voorschriften in acht te worden genomen:

1. De Aanbestedingsdocumenten zijn met zorg samengesteld. Mochten er desondanks kennelijke of gepercipieerde fouten of omissies in de Aanbestedingsdocumenten, tegenstrijdigheden daaronder begrepen, zijn de Ondernemers gehouden Aanbesteder **uiterlijk voor de laatste sluitingsdatum voor het stellen van vragen zoals opgenomen in de planning** ter zake schriftelijk te attenderen dan wel om opheldering te vragen. Het moment van ontvangst van de vragen is maatgevend. Op vragen die na de termijn zijn ontvangen is Aanbesteder niet verplicht te antwoorden. Inschrijvers kunnen niet 'meeliften' op bezwaren die anderen hebben medegedeeld aan de Aanbesteder.
2. Eventuele wijzigingen en aanvullingen op deze Aanbestedingsdocumenten in de Nota('s) van inlichtingen accepteert de Inschrijver onvoorwaardelijk door middel van het indienen van een inschrijving, evenals het gegeven dat deze wijzigingen en aanvullingen prevaleren boven de bepalingen in deze aanbestedingsleidraad.
3. Indien een Ondernemer verzuimt Aanbesteder tijdig te waarschuwen voor kennelijke of gepercipieerde fouten of omissies in de Aanbestedingsdocumenten dan wel om opheldering te vragen, verwerkt hij zijn rechten dienaangaande en zijn de mogelijke gevolgen voor rekening en risico van de Ondernemer. In dat geval kan een Ondernemer op een later moment tijdens of na de aanbesteding dus niet meer met succes klagen, zowel bij Aanbesteder als in rechte, over deze onderwerpen.

4. Vragen ten aanzien van deze aanbestedingsprocedure dienen gesteld te worden via de vraag en antwoordmodule in Negometrix.
5. Teneinde een goede verwerking door Aanbesteder mogelijk te maken dient elke vraag separaat gesteld te worden, onder een duidelijke verwijzing naar het onderdeel van de Aanbestedingsdocumenten waar de vraag betrekking op heeft en zonder bedrijfsgegevens te noemen.
6. Aanbesteder zal de Schriftelijk gestelde vragen beantwoorden in Negometrix in één of meerdere Nota's van inlichtingen.

3.4 Het stellen van individuele vragen

1. Op grond van art. 2:53 lid 3 Aanbestedingswet 2012 hebben Ondernemers de mogelijkheid om vragen individueel te stellen indien openbaarmaking van deze informatieschade zou toebrengen aan de gerechtvaardigde economische belangen van de onderneming. Uitgangspunt is dat inlichtingen niet individueel verstrekt worden, tenzij de Ondernemer naar het oordeel van Aanbesteder daadwerkelijk heeft aangetoond dat sprake is van voornoemd belang. Indien een Ondernemer van deze mogelijkheid gebruik wenst te maken, dient hij de gronden hiervoor te motiveren in zijn vraag. Als motivering ontbreekt of deze naar het oordeel van Aanbesteder niet toereikend is zal de vraag worden afgewezen en desgewenst opnieuw moeten worden gesteld, als zijnde niet-individuele vraag.
2. Aanbesteder zal de Schriftelijk gestelde individuele vragen die naar haar oordeel individueel beantwoord kunnen worden, beantwoorden in een individuele Nota van inlichtingen.

3.5 Klachtenregeling

1. Belanghebbenden bij deze aanbesteding kunnen een klacht indienen. Onder belanghebbenden vallen ondernemers die direct belang hebben bij het verwerven van een overheidsopdracht, zoals gegadigden, (potentiële)inschrijvers, onderaannemers van (potentiële) inschrijvers, brancheorganisaties en klachtenloketten van ondernemers. De klacht wordt bekeken door een interne, onafhankelijke commissie – onder leiding van de afdeling FZ/Inkoop – die vervolgens advies uitbrengt hoe om te gaan met de klacht. Klachten omtrent aanbesteden kunnen worden ingediend via aanbestedingsklacht@fryslan.frl.
2. Naast bovengenoemde interne klachtenprocedure kan een ondernemer of de provincie Fryslân een klacht doorverwijzen naar de externe Commissie van Aanbestedingsexperts.

3.6 Voorschriften voor het indienen van een Inschrijving

1. Met het indienen van een Inschrijving stemt Inschrijver volledig en onvoorwaardelijk in met de in de Aanbestedingsdocumenten gestelde eisen en voorwaarden. Een Inschrijving onder voorwaarde is niet toegestaan en leidt tot uitsluiting.
2. De Inschrijving heeft een gestanddoeningstermijn van ten minste 90 dagen gerekend vanaf de sluitingsdatum voor het indienen van de Inschrijving. Tot die datum heeft zij het karakter van een onherroepelijk aanbod. Aanbesteder kan verzoeken de termijn van gestanddoening te verlengen. Aan een zodanig verzoek kan door de Inschrijver geen aanspraak op de opdracht worden ontleend.
3. In het geval een kort geding aanhangig is gemaakt, in het kader van deze aanbesteding of een eventuele BIBOB-toets aanleiding is tot nader onderzoek door Bureau Bibob, eindigt de

termijn van gestanddoening dertig dagen na uitspraak in kort geding respectievelijk nadat in eerste aanleg is beslist of Gedeputeerde Staten op grond van het advies met betrekking tot de Wet BIBOB al dan niet besluit tot gunnen over te gaan.

4. Varianten worden niet geaccepteerd.
5. Een Ondernemer mag slechts éénmaal inschrijven, zelfstandig dan wel als deelnemer aan een Samenwerkingsverband (Combinatie). Een maatschap wordt hierbij beschouwd als één Ondernemer. Hetzelfde geldt voor afzonderlijke werkmaatschappijen binnen een holding; binnen een holding is dus sprake van meerdere Ondernemers.
6. Het is een Ondernemer toegestaan meerdere malen als Onderaannemer voor verschillende Inschrijvers in te schrijven op deze aanbesteding.
7. Een Onderaannemer mag voor meerdere Inschrijvers garant staan indien het de geschiktheidseisen betreft rondom financiële en economische draagkracht in overeenstemming met art. 2:403 sub f BW.
8. Een Inschrijving anders ingediend dan via Negometrix wordt niet geaccepteerd.
9. De complete Inschrijving dient vóór de in de recentste planning genoemde sluitingsdatum en tijd te zijn ingediend. Na de sluitingstermijn kunnen geen Inschrijvingen worden ingediend. Te late ontvangst, ongeacht de oorzaak, is voor rekening en risico van Ondernemers.
10. In geval van een storing op Negometrix, waardoor het indienen van de inschrijving kort voor het verstrijken van de uiterste termijn niet mogelijk is, zal Aanbesteder ervoor kiezen de kluis tot 24 uur na de uiterste inschrijftijd gesloten te houden. Indien de storing langer aanhoudt dan 24 uur zal de uiterste inschrijftijd nogmaals met 24 uur worden opgeschort.

Van deze mogelijkheid kan de Aanbesteder alleen gebruik maken indien partijen tijdig, dus voor sluitingstijd (het tijdstip van openen van de kluis is nog niet gepasseerd) schriftelijk hebben laten weten met technische problemen te kampen te hebben, die te wijten zijn aan Negometrix. De technische storing dient door Negometrix zelf bevestigd te worden door berichtgeving op de site of anderszins.

Aanbesteder zal alle partijen zo snel als mogelijk aangeven dat van een dergelijke situatie sprake is. **Voor het overige blijft u te allen tijde verantwoordelijk voor het tijdig en volledig indienen van uw inschrijving.**

11. Indien de Inschrijving niet compleet is, kan Aanbesteder besluiten deze niet in behandeling te nemen.
12. Alle stukken, informatie, toelichtingen en dergelijke dienen te worden overlegd zoals gevraagd in de Aanbestedingsdocumenten. Indien van toepassing dient daarbij gebruik te worden gemaakt van de formats zoals die bij de aanbesteding beschikbaar zijn gesteld.
13. De Inschrijving wordt ingeleid door een rechtsgeldig ondertekende **aanbiedingsbrief** die bij de Inschrijving is toegevoegd in Negometrix. Hierin dient Inschrijver ten minste de naam en (contact)gegevens van de persoon te geven die gedurende de looptijd van de af te sluiten Consessieovereenkomst fungeert als contactpersoon. Ook dient Inschrijver aan te geven in

welke vorm hij inschrijft: zelfstandig, als Samenwerkingsverband (Combinatie) en of een beroep wordt gedaan op een Derde en voor welke werkzaamheden deze Derde eventueel ingezet.

14. Met het indienen van een Inschrijving stemt Inschrijver volledig en onvoorwaardelijk in met de in de Aanbestedingsdocumenten gestelde eisen en voorwaarden. Een Inschrijving onder voorwaarde is niet toegestaan en leidt tot uitsluiting. Voor zover de Aanbestedingsdocumenten met elkaar in tegenspraak zijn geldt ten aanzien van de Consessieovereenkomst de navolgende rangorde:

- a) Concept Consessieovereenkomst;
- b) Nota's van inlichtingen, waarbij het gestelde in de meest recente Nota van inlichtingen prevaleert;
- c) Deze Inschrijvingsleidraad, inclusief Programma van Eisen en overige Bijlagen;
- d) Algemene inkoopvoorwaarden;
- e) De Inschrijving van Inschrijver.

Inschrijvers moeten terdege inhoudelijk kennis nemen van deze bescheiden aangezien deze belangrijke verplichtingen bevatten waaraan niet voorbij mag worden gegaan voordat Inschrijver een Inschrijving indient. Het indienen van een Inschrijving betekent de volledige acceptatie zonder enig voorbehoud van al de voorwaarden als gesteld in de Aanbestedingsdocumenten door de Inschrijver. Algemene voorwaarden van de Inschrijver of andere algemene of specifieke voorwaarden, zoals branchevoorwaarden, worden uitdrukkelijk van de hand gewezen.

Suggesties ten aanzien van de contractuele voorwaarden kunnen uitsluitend worden gedaan conform de wijze waarop vragen kunnen worden gesteld binnen de termijn als gesteld in de planning. In de Nota('s) van inlichtingen wordt aangegeven of en op welke wijze met deze suggesties rekening wordt gehouden. Daarna zijn de voorwaarden definitief.

15. Inschrijvers dienen het **Uniform Europees Aanbestedingsdocument** in te vullen, rechtsgeldig te ondertekenen en bij de Inschrijving te uploaden.
16. De rechtsgeldigheid van de ondertekening door één of meerdere natuurlijke personen namens de als Inschrijver optredende Ondernemer(s) dient te blijken uit het uittreksel van inschrijving van de onderneming in het handelsregister. Daartoe dient Inschrijver op verzoek een uittreksel uit het handelsregister, niet ouder dan zes maanden, te overleggen. Indien Inschrijver deel uitmaakt van een houdstermaatschappij, kan het nodig zijn om ook uittreksels daarvan te overleggen om aan te tonen dat de Inschrijving rechtsgeldig is ondertekend. Indien bestuurders beperkt en/of gezamenlijk bevoegd zijn, dient aangetoond te worden dat de bevoegdheid voldoende was om de Inschrijving rechtsgeldig te kunnen ondertekenen, of bestuurders moeten gezamenlijk tekenen.
17. Onder rechtsgeldige ondertekening wordt voorts verstaan een rechtsgeldige elektronische handtekening of een rechtsgeldige 'natte' handtekening, waarna de betreffende documenten zijn ingescand.
18. Indien de Inschrijving onduidelijkheden bevat, kan Aanbesteder aan de Inschrijver om verduidelijking verzoeken. Deze toelichting dient Schriftelijk te worden verstrekt en zal

onlosmakelijk deel uitmaken van de Inschrijving. De toelichting mag niet leiden tot een wijziging van de Inschrijving.

19. Aanbesteder behoudt zich het recht voor zonder nadere toestemming alle door de Ondernemer verstrekte gegevens op juistheid te controleren en de opgegeven referenten te benaderen.
20. Inschrijvingen zullen na afloop van deze aanbestedingsprocedure niet worden geretourneerd.

3.7 Inschrijven als Samenwerkingsverband (Combinatie)

Een Samenwerkingsverband van Ondernemers (Combinatie) kan deelnemen als één Inschrijver. Voor de Inschrijving als Samenwerkingsverband (Combinatie) gelden onderstaande aanvullende bepalingen.

1. Indien Inschrijver gevormd wordt door een Samenwerkingsverband (Combinatie), dan dient Inschrijver de vorm en de samenstelling aan te geven in de **aanbiedingsbrief** die onderdeel van de Inschrijving uitmaakt, inclusief een beschrijving van de verdeling van de Concessie over deze entiteiten.
2. Alle Ondernemers die deelnemen in het Samenwerkingsverband (Combinatie) (ook wel Combinanten genoemd) dienen individueel een zelfstandig Uniform Europees Aanbestedingsdocument in te vullen en bij de Inschrijving te voegen. **Derhalve geldt een handtekening onder de inschrijving ook als een ondertekening van het UEA.**
3. Alle Combinanten dienen in het **Uniform Europees Aanbestedingsdocument (deel II A, bij 'Wijze van deelneming', punten a en b)** de namen van de overige Combinanten op te geven. Tevens dient opgegeven te worden welke Ondernemer de leiding van het Samenwerkingsverband (Combinatie) heeft en als verantwoordelijk gemachtigde ('penvoerder') namens het Samenwerkingsverband (Combinatie) jegens Aanbesteder, althans Concessiegever, zal optreden. De penvoerder is dus de Ondernemer die door elke Combinant adequaat is gemachtigd om namens het Samenwerkingsverband verplichtingen aan te gaan in het kader van deze aanbesteding. Onder II A, 'Wijze van deelneming', punten a en b dienen Combinanten op te geven voor welke geschiktheidseisen binnen het Samenwerkingsverband (Combinatie) een beroep op zijn onderneming wordt gedaan.
4. Door het invullen en rechtsgeldig ondertekenen van het **Uniform Europees Aanbestedingsdocument** verklaart elke Combinant dat hij gezamenlijk en hoofdelijk aansprakelijk is voor de nakoming van de verplichtingen uit hoofde van de Inschrijving en de Overeenkomst. Ondertekening van het formulier is niet verplicht als de handtekening betrekking heeft op meerdere documenten waarvan de eigen verklaring er 1 is (artikel 2 lid 2 Aanbestedingsbesluit).
5. Een Samenwerkingsverband (Combinatie) in oprichting of een Samenwerkingsverband (Combinatie) dat zich niet organiseert als één rechtspersoon, hoeft als Samenwerkingsverband (Combinatie) geen bewijs van inschrijving in een nationaal beroeps- of handelsregister in te dienen. De afzonderlijke Combinanten dienen dit in dat geval wel te doen.
6. De uitsluitingsgronden die van toepassing zijn op deze aanbesteding gelden voor het Samenwerkingsverband (Combinatie) als geheel én voor de individuele Combinanten. Indien een uitsluitingsgrond op één van de Combinanten van toepassing is leidt dit tot uitsluiting van het gehele Samenwerkingsverband (Combinatie).

7. Bij de toetsing van de Inschrijving zal het Samenwerkingsverband (Combinatie) met betrekking tot de geschiktheidseisen die van toepassing zijn op deze aanbesteding als één geheel worden beschouwd, tenzij uitdrukkelijk anders bepaald.
8. Tijdens de looptijd van de Consessieovereenkomst mag het Samenwerkingsverband (Combinatie) alleen zijn samenstelling wijzigen na Schriftelijke toestemming van Aanbesteder.

3.8 Het doen van een beroep op een Derde

Inschrijvers kunnen zich om twee redenen beroepen op een Derde:

- I. om aan de geschiktheidseisen te kunnen voldoen, en/of
- II. (uitsluitend) rondom de uitvoering van de Consessie.

Onder een Derde wordt onder andere verstaan: een Combinant, een onderneming uit dezelfde holding als waartoe de Inschrijver behoort en een andere Ondernemer waarmee de Inschrijver een overeenkomst heeft. Indien een beroep op een Derde plaatsvindt gelden, onderstaande aanvullende bepalingen:

1. Indien Inschrijver een beroep doet op Derden, dan dient Inschrijver de Derden in zijn **aanbiedingsbrief** te introduceren en aan te geven om welke reden een beroep op deze Derden wordt gedaan, inclusief een beschrijving van de verdeling van de Consessie.
2. De Inschrijver die een beroep op een Derde doet om aan de geschiktheidseisen te voldoen dient in zijn **Uniform Europees Aanbestedingsdocument** bij II C op te geven op welke Derde hij een beroep doet voor welke geschiktheidseis(en).
3. Derden hoeven bij Inschrijving niet individueel en zelfstandig een **Uniform Europees Aanbestedingsdocument** te voegen.
4. Indien de Inschrijver een beroep doet op een Derde dan dient deze op eerste verzoek van Aanbesteder binnen vijf dagen een Schriftelijke en rechtsgeldig ondertekende verklaring van deze Derde te overleggen waaruit blijkt dat Inschrijver over de noodzakelijke middelen van deze Derde kan beschikken voor de uitvoering van de Consessie, en dat tevens geen uitsluitingsgronden op de Derde van toepassing zijn, onverlet het recht van Aanbesteder nadere bewijsstukken op te vragen.
5. De uitsluitingsgronden die van toepassing zijn op deze aanbesteding gelden ook voor Derden.
6. Bij de beoordeling van de Inschrijving zullen de Inschrijver en de aldus benoemde Derde met betrekking tot de geschiktheidseisen waarop op benoemde Derde een beroep wordt gedaan, als één geheel worden beschouwd, tenzij uitdrukkelijk anders bepaald.
7. Voor wat betreft geschiktheidseisen rondom financiële en economische draagkracht hoeft de Derde niet daadwerkelijk te worden ingezet voor de uitvoering van de Consessie.
8. Wanneer een beroep op een Derde strekt tot het doen van een beroep op de financiële draagkracht van de moedermaatschappij waartoe Inschrijver behoort, teneinde aan de geschiktheidseisen te voldoen, dan moet na de Gunningsbeslissing een concernverklaring, in de zin van artikel 2:403 sub f van het Burgerlijk Wetboek, worden overlegd. Uit die verklaring moet

blijken dat de moedermaatschappij onvoorwaardelijk garant staat voor de door de dochtermaatschappij op zich te nemen verplichtingen. Deze verklaring dient door het concern / de moedermaatschappij rechtsgeldig ondertekend te zijn.

9. Indien de Inschrijver voor de eisen met betrekking tot de technische en beroepsbekwaamheid een beroep doet op een Derde, dient deze Derde daadwerkelijk bij de uitvoering van de Concessie te worden ingezet voor het gedeelte waarop betreffende geschiktheidseis ziet, tenzij uitdrukkelijk anders bepaald.
10. Bij gunning van de Consessieovereenkomst aan Inschrijver is deze als Hoofdaannemer gehouden om het in de Inschrijving omschreven gedeelte van de Concessie aan de genoemde Derde(n) te gunnen.
11. Inschrijver is volledig en hoofdelijk aansprakelijk voor de nakoming van alle verplichtingen uit hoofde van de Inschrijving en de Overeenkomst, inclusief de verplichtingen die in onderaanneming worden gegeven.
12. Een valse verklaring van een Derde met betrekking tot de Inschrijving ontslaat Inschrijver niet van zijn volledige en hoofdelijke aansprakelijkheid.
13. In het geval van beroep op een Derde wordt alle communicatie uitsluitend gericht aan de Inschrijver.
14. Tijdens de looptijd van de Consessieovereenkomst kan alleen een beroep op andere Derden dan tijdens de Inschrijving worden gedaan na Schriftelijke toestemming van de Concessiegever.

3.9 Inschrijven met meerdere Ondernemers vanuit een holding

1. Vanuit een holding mogen meerdere Ondernemers (lees: werkmaatschappijen) een Inschrijving doen, zelfstandig, als deelnemer aan een Samenwerkingsverband (Combinatie) of als Derde fungeren waarop door een andere Inschrijver een beroep wordt gedaan, mits alle betrokken entiteiten op verzoek van Aanbesteder kunnen aantonen dat de Inschrijvingen onafhankelijk tot stand zijn gekomen en de mededinging niet is geschaad. Indien dit naar het oordeel van Aanbesteder niet kan worden aangetoond, leidt dit tot uitsluiting van alle betrokken Inschrijvers.

3.10 Opmaak en indeling van de Inschrijving

Met betrekking tot opmaak en indeling van de Inschrijving gelden de volgende voorschriften:

1. Alle documenten van het gunningscriterium Kwaliteit dienen te worden ingediend met de volgende opmaak: lettertype Verdana, lettergrootte 9 pt, regelafstand 1.2 pt en binnen standaard marges (2,5 cm boven / onder / links / rechts).
2. Inschrijvers dienen zich te houden aan het maximaal aantal A4 dat per onderdeel is aangegeven. Indien meer ruimte wordt gebruikt dan toegestaan, wordt het meerdere niet meegenomen in de beoordeling. De omvang van deze documenten wordt bewust beperkt gehouden, vanuit de gedachte dat een "expert" die de Concessie doorziet weinig tekst nodig heeft om de essentie vast te leggen.

3.11 Openingsprocedure

De volgende procedure zal worden gevolgd voor het openen van de kluis met Inschrijvingen:

1. De (digitale) kluis met Inschrijvingen wordt na de in de planning genoemde sluitingsdatum geopend door Aanbesteder.
2. Van de opening wordt een proces-verbaal opgemaakt.
3. Tijdens de opening worden de Inschrijvingen niet inhoudelijk behandeld.
4. Inschrijvers worden niet uitgenodigd om de openingsprocedure bij te wonen. De opening van de Inschrijvingen is slechts een formaliteit.

3.12 **Gunningsbeslissing, Consessieovereenkomst en rechtsbescherming**

Na opening zal Aanbesteder de Inschrijvingen toetsen en beoordelen. Dit wordt uiteengezet in de volgende hoofdstukken. Uiteindelijk mondt dit uit in een Gunningsbeslissing, waartegen afgewezen en gepasseerde Inschrijvers bezwaar kunnen maken. Hierop zien de volgende voorschriften:

1. Aanbesteder zal Inschrijvers de Gunningsbeslissing zo spoedig mogelijk, gelijktijdig en Schriftelijk mededelen, inclusief de relevante redenen voor die beslissing.
2. Aanbesteder deelt bepaalde gegevens betreffende de gunning niet mee indien openbaarmaking van die gegevens de toepassing van de wet in de weg zou staan, met het openbaar belang in strijd zou zijn, de rechtmatige commerciële belangen van ondernemers zou kunnen schaden of afbreuk aan de eerlijke mededinging zou kunnen doen.
3. Getracht wordt de Gunningsbeslissing conform de in de planning genoemde termijn te verstrekken aan Inschrijvers. Indien deze termijn door omstandigheden niet kan worden gehaald, zal Aanbesteder Inschrijvers hierover informeren.
4. Inschrijvers die een voorziening in rechte willen vragen tegen de Gunningsbeslissing zoals hiervoor bedoeld dienen dit tijdig, voor de afloop van de gestelde bezwaartermijn van twintig dagen, Schriftelijk mede te delen aan Aanbesteder onder gelijktijdige toezending van een kopie van de dagvaarding en met vermelding van de datum waarop de voorzieningenrechter de zaak zal behandelen.

Indien door een Inschrijver niet binnen deze termijn een kort geding aanhangig is gemaakt, kan deze Inschrijver geen bezwaar meer maken naar aanleiding van de Gunningsbeslissing en heeft hij zijn rechten ter zake verwerkt. De gepasseerde Inschrijvers hebben in genoemd geval evenzeer hun rechten verwerkt om een (bodem)procedure in te stellen, bijvoorbeeld tot een vordering tot schadevergoeding. Aanbesteder is in dat geval dan ook vrij om gevolg te geven aan de geuite beslissing, mits hiertegen geen (overige) belemmeringen bestaan, zoals het niet succesvol geverifieerd zijn van de winnende Inschrijving.

5. De gunning is pas definitief zodra Aanbesteder de winnende Inschrijver(s) hier Schriftelijk over heeft geïnformeerd.
6. Met de definitieve gunning komt nog geen Consessieovereenkomst tot stand als bedoeld in het Burgerlijk Wetboek. De Consessieovereenkomst komt tot stand ten tijde van de ondertekening door Concessiegever en Concessiehouder.

4. UITSLUITINGSGRONDEN EN GESCHIKTHEIDSEISEN

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe wordt getoetst of aan de voorwaarden voor deelname aan de aanbesteding is voldaan. De Inschrijver komt alleen in aanmerking voor het Raamcontract indien aan alle ondergenoemde eisen wordt voldaan.

4.1 Uniform Europees Aanbestedingsdocument

De Inschrijver dient middels het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) in bijlage ALG-1 zijn bedrijfsgegevens aan te leveren en aan te geven of hij in samenwerking met andere ondernemingen inschrijft. De verklaring dient rechtsgeldig te zijn ondertekend.

Indien de ondertekeningsbevoegdheid is gebaseerd op een machtiging, dient de Inschrijver deze machtiging bij inschrijving te overleggen. De ondertekeningsbevoegdheid van degene die de machtiging afgeeft, moet kunnen worden afgeleid uit het uittreksel uit het handelsregister. Indien een Combinatie een inschrijving indient, dienen deze in het UEA te worden vermeld en dient iedere deelnemer aan de Combinatie het UEA in te dienen. Indien voor de bekwaamheid beroep wordt gedaan op een onderaannemer dient dit in het UEA te worden vermeld en dient de onderaannemer het UEA ook in te dienen.

Bij onderdeel II.D (Informatie betreffende onderaannemers op wier draagkracht de ondernemer geen beroep doet) dienen de gegevens van alle onderaannemers ingevuld te worden. Hierbij wordt de Inschrijver erop gewezen dat het indienen van meerdere inschrijvingen niet is toegestaan.

4.2 Uitsluitingsgronden

Op het moment van inschrijving kan Inschrijver volstaan met het ondertekenen van de UEA. Door het ondertekenen van deze UEA geeft inschrijver aan dat de omstandigheden zoals benoemd in deze eigen verklaring niet op zijn onderneming van toepassing zijn en dat Inschrijver de eventueel verlangde bewijsstukken/verklaringen zoals bedoeld in artikel 2.89 van de Aanbestedingswet op het eerste verzoek van de Aanbesteder binnen 8 dagen kan verstrekken.

De verplichte uitsluitingsgronden (zie deel III.A en III.B van het UEA) zijn:

- deelneming aan een criminele organisatie;
- omkoping;
- fraude;
- witwassen van geld;
- terroristische misdrijven of strafbare feiten;
- kinderarbeid en andere vormen van mensenhandel;
- Betaling van belastingen of sociale premies.

De van toepassing zijnde facultatieve uitsluitingsgronden (zie deel III.C van het UEA) zijn:

- Schending verplichtingen o.b.v. milieu, sociaal of arbeidsrecht;
- Faillissement, insolventie of gelijksoortig;
- Ernstige beroepsfout;
- Vervalsing van de mededinging;
- Belangenconflict;
- Betrokken bij de voorbereiding;
- Prestaties uit het verleden;

- Valse verklaring;
- Onrechtmatige beïnvloeding.

De bovengenoemde eisen geldt ook voor de afzonderlijke Combinant en de Onderaannemers. Indien blijkt dat een uitsluitingsgrond van toepassing is op een deelnemende Combinant of een Onderaannemer, komt de desbetreffende Inschrijver niet meer voor gunning in aanmerking. Zijn inschrijving wordt dan terzijde gelegd.

De 'gedragsverklaring aanbesteden'⁴ hoeft bij Inschrijving niet bijgevoegd te zijn, maar dient na gunning overlegd te kunnen worden. Houd daarom rekening met een aanvraagduur van 8 weken voor een gedragsverklaring aanbesteden, om voor de mogelijke toetsing in het kader van de Wet BIBOB zo snel mogelijk de beschikking te hebben over de verklaring om het gunningsproces niet te vertragen.

4.3 Geschiktheidseisen

Indien op de Inschrijver geen uitsluitingsgronden van toepassing zijn, wordt zijn geschiktheid beoordeeld aan de hand van een aantal eisen die gesteld worden aan zijn financiële en economische draagkracht, technische en beroepsbekwaamheid en/of beroepsbevoegdheid. Aanbesteder stelt deze eisen met het doel een Concessiehouder te contracteren die over de juridische capaciteiten, financiële capaciteiten en de technische en beroepsbekwaamheid beschikt om de Concessie uit te kunnen voeren.

Als de Inschrijver niet aan de gestelde geschiktheidseisen voldoet, zal de Inschrijving ter zijde worden gelegd. Voor wat betreft de bewijsvoering rondom het voldoen aan de geschiktheidseisen wordt aangesloten bij het regime dat is beschreven in de vorige paragraaf ten aanzien van de uitsluitingsgronden. Dit betekent dat het uitgangspunt is dat Inschrijvers bij hun Inschrijving kunnen volstaan met het bijvoegen van **het Uniform Europees Aanbestedingsdocument**, tenzij uitdrukkelijk anders bepaald. In de volgende subparagrafen worden de nadere bewijsstukken per geschiktheidseis uiteengezet.

4.3.1 Financiële en economische draagkracht

Aanbesteder stelt de volgende minimeisen aan de financieel-economische draagkracht van Inschrijvers:

1. Eis 1: financieel en economische draagkracht

Met het indienen van een Inschrijving verklaart Inschrijver financieel voldoende gezond en in staat te zijn de Concessie uit te voeren. Dat wil dus zeggen dat Inschrijver voldoende financiële en economische draagkracht heeft om de continuïteit van zijn bedrijfsvoering gedurende de contractperiode, inclusief eventuele verlengingen, te waarborgen.

Op eerste verzoek te overleggen bewijsstukken

Bij een voorgenomen gunning kan door Aanbesteder een controleverklaring (en voor de niet controleplichtige ondernemingen: een beoordelings- dan wel samenstellingsverklaring) met betrekking tot de financiële gegevens worden opgevraagd. Deze accountantsverklaring mag geen continuïteitsparagraaf bevatten.

Indien een Inschrijver als Combinatie inschrijft, dienen alle aan die Combinatie deelnemende Combinanten deze nadere bewijsstukken te overleggen.

⁴ Aanvragen van een Gedragsverklaring Aanbesteden via <https://www.justis.nl/producten/gva/>
 Projectnaam: Concessie openbare laadinfrastructuur provincie Fryslân
 Projectnummer: **XXX**
 Document: Inschrijvingsleidraad versie 1.0

2. Eis 2: verzekering

Inschrijver beschikt (uiterlijk op het moment van Gunning van de Concessie) over een bedrijfs- en beroepsaansprakelijkheidsverzekering waarmee is geborgd dat Inschrijver (dan: in een voorkomend geval Concessiehouder) gedurende de uitvoering van de Concessie voldoende is verzekerd tegen bedrijfsaansprakelijkheid die voortvloeit uit of samenhangt met de Concessieovereenkomst en wettelijke aansprakelijkheid.

De Inschrijver (de Combinatie) dient, op de dag van opdrachtverlening en gedurende de duur van de Overeenkomst een beroeps- en/of wettelijke aansprakelijkheidsverzekering te hebben afgesloten met per verzekering een minimale dekking van minimaal € 1.000.000 per gebeurtenis met een maximum van € 3.000.000 per jaar. De verzekeringen dienen alle risico's te dekken die mogelijk de belangen van de Aanbesteder, de betrokken gemeente en overige kunnen schaden als gevolg van de uitvoering van de onderhavige aanbestede opdracht.

Op eerste verzoek te overleggen bewijsstukken

Inschrijver zal op eerste verzoek van Aanbesteder een kopie van de verzekeringspolis(sen) en betalingsbewijzen van de premie als bewijsvoering hiervoor overleggen.

Indien een Inschrijver als Combinatie inschrijft, dienen alle aan die Combinatie deelnemende Combinanten deze nadere bewijsstukken te overleggen.

Indien Inschrijver hier niet aan voldoet wordt hij uitgesloten van de deelname. Bij de Inschrijving volstaat het **Uniform Europees Aanbestedingsdocument** (zie onderdeel 5.1). Op eerste verzoek van Aanbesteder dient Inschrijver nadere bewijsstukken te kunnen overleggen, in lijn met art. 2.91 Aanbestedingswet 2012, waaruit blijkt dat deze verklaring naar waarheid is afgegeven.

4.3.2 Technische en beroepsbekwaamheid

Het is voor Aanbesteder van belang dat de uiteindelijke Concessiehouder qua technische en beroepsbekwaamheid geschikt is om de Concessie uit te voeren. Daarom worden de volgende drie geschiktheidseisen gesteld:

1. Eis 1: kwaliteitsnormen

Gedurende de looptijd van de overeenkomst dient de Concessiehouder met betrekking tot kwaliteitsmanagement te beschikken over een geldig kwaliteitssysteemcertificaat op basis van de norm (NEN/EN)/ISO 9001:2015, of gelijkwaardig, dat van toepassing is op de aard van de Werkzaamheden. Dit certificaat moet zijn afgegeven door een certificerende instelling die daartoe is erkend door een accreditatieinstelling.

De eisen uit de (NEN/EN)/ISO 9001:2015 en de Arbowet (incl. het Arbeidsomstandigheden besluit) zijn van toepassing op alle werkzaamheden van de Concessiehouder in het kader van deze Overeenkomst.

Ook in het geval van een Combinatie dient gedurende de looptijd van de Overeenkomst één systeem voor kwaliteitsmanagement te worden gehanteerd dat van toepassing is op de aard van de Werkzaamheden.

Op eerste verzoek te overleggen bewijsstukken

Inschrijver zal op eerste verzoek van Aanbesteder een kopie van een geldend certificaat overleggen. De gevraagde bewijsstukken hoeven niet bij uw Inschrijving al ingeleverd te

worden. Slechts van de Inschrijver(s) die naar verwachting voor gunning van de opdracht in aanmerking komt, kan dit achteraf worden gevraagd.

Indien een Inschrijver als Combinatie inschrijft, dienen alle aan die Combinatie deelnemende Combinanten deze nadere bewijsstukken te overleggen.

2. Eis 2: Duurzaamheid

Duurzame ontwikkeling (en het daarvan afgeleide duurzaam inkopen) richt zich niet alleen op het milieu. Het gaat om het vinden van een gezonde en structurele balans tussen sociaaleconomische ontwikkeling, de natuurlijke omgeving en maatschappelijk welzijn. Duurzaam inkopen is het toepassen van milieu en sociale criteria in alle fasen van het inkoopproces. Duurzame ontwikkeling maakt onderdeel uit van het maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) wat inhoudt dat naast het streven naar winst (prosperity) ook rekening wordt gehouden met het effect van de activiteit op het milieu (planet) en dat men oog heeft voor menselijke aspecten binnen en buiten het bedrijf (people). De regering heeft duurzaam inkopen door alle overheden tot een van haar prioriteiten uitgeroepen. De overheid heeft als doelstelling bij 100% van de overheidsaankopen en –investeringen duurzaamheid als zwaarwegend criterium mee te nemen.

De Inschrijver beschikt (uiterlijk op het moment van Gunning van de Concessie) over een (actueel en bestuurlijk vastgesteld) milieumanagementsysteem.

Op eerste verzoek te overleggen bewijsstukken

Inschrijver zal op eerste verzoek van Aanbesteder het bij deze eis behorende bewijs indienen. De Aanbesteder aanvaardt een (NEN/EN)/ISO 14001-certificering of gelijkwaardig. Als gelijkwaardig beschouwt de Aanbesteder eveneens documenten, zoals een (PDF) exemplaar van het milieu(management)handboek van Inschrijver, waarin (NEN/EN)/ISO-14001 gelijkwaardige maatregelen op het gebied van milieumanagement zijn opgenomen.

Indien een Inschrijver als Combinatie inschrijft, dienen alle aan die Combinatie deelnemende Combinanten deze nadere bewijsstukken te overleggen.

3. Eis 3: Milieumanagementsysteem

De Inschrijver moet bij de realisatie van de Openbare Laaddiensten beschikken over een milieumanagementsysteem. Dit systeem moet voldoen aan de ISO 14001-certificering of gelijkwaardig. De Inschrijver die voor gunning van de Concessie in aanmerking komt, moet met de volgende bewijsstukken kunnen aantonen aan deze eis te voldoen:

- een kopie van het meest recente geldige certificaat, met vermelding van het jaar van afgifte en de verloopdatum, of:
- een kopie van het meest recente geldige certificaat voor een gelijkwaardig milieumanagementsysteem, met vermelding van het jaar van afgifte en de verloopdatum van het certificaat. Het certificaat moet zijn afgegeven door een instantie die voldoet aan de Europese normenreeks voor certificering (artikel 2:96 van de Aanbestedingswet). De Inschrijver moet onderbouwen en aantonen dat het gecertificeerde milieumanagementsysteem gelijkwaardig is, of:
- andere bewijzen van gelijkwaardige maatregelen die voldoen aan de genoemde normen voor de kwaliteitsborging. De Inschrijver moet onderbouwen en aantonen dat de maatregelen gelijkwaardig zijn aan eisen en voldoen aan de normen die de Gemeente stelt.

Heeft u als Combinatie ingeschreven? Dan geldt de verplichting van een passend milieumanagementsysteem alleen voor de Combinant die de activiteit uitvoert waarvoor het systeem is vereist.

Als u zich beroept op het milieumanagementsysteem van een Derde, dan moet u dit uitdrukkelijk vermelden in het Uniform Europees Aanbestedingsdocument. De Derde partij moet de 'Terbeschikkingstellingsverklaring technische middelen' invullen en ondertekenen. U bent vervolgens verplicht om deze Derde partij in te zetten bij de uitvoering van de onderdelen van de Concessie waarvoor de Derde partij is gevraagd.

4. Eis 4: veiligheid

Inschrijver beschikt (uiterlijk op het moment van Gunning van de Concessie) over een (gecertificeerd) systeem met betrekking tot veiligheid.

Op eerste verzoek te overleggen bewijsstukken

Inschrijver zal op eerste verzoek van Aanbesteder het bij deze eis behorende bewijs indienen. De Aanbesteder aanvaardt een VCA** certificaat of een daarmee gelijkwaardig certificaat dat door een onafhankelijke externe (audit) organisatie is toegekend

Indien een Inschrijver als Combinatie inschrijft, dienen alle aan die Combinatie deelnemende Combinanten deze nadere bewijsstukken te overleggen.

4.4 Kerncompetenties

Aanbesteder heeft kerncompetenties geïdentificeerd waarover de Inschrijver naar haar oordeel moet beschikken om de Concessie succesvol uit te kunnen voeren. Deze kerncompetenties zijn:

1. Realisatie en onderhoud publieke Laadobjecten

Ervaring met het leveren, plaatsen en onderhouden van minimaal 100 publieke Laadobjecten voor elektrische auto's, geschikt voor buitengebruik met een centraal managementsysteem, waarbij ten minste eenmalig minimaal 30 Laadobjecten in één maand zijn geplaatst.

2. Exploitatie en beheer

Ervaring met het minimaal gedurende 12 maanden exploiteren van algemeen toegankelijke Laadobjecten voor publiek gebruik waarbij stroom en laaddiensten worden verrekend met Gebruikers en Derde laaddienstverleners, met minimaal 150 individuele Gebruikers ondersteund met een helpdesk en webcommunicatie. Onder het beheren wordt ook begrepen het naar behoren managen van business-to-consumer servicecontracten, ondersteuning door een backoffice, helpdesk en webcommunicatie. En de tijdige levering van managementrapportages over de werking van het systeem.

3. Beschikbaarheid bij storingen

Ervaring met het gedurende minimaal 12 maanden uitvoeren van een 24-uurs telefonisch bereikbare storingsdienst op basis van persoonlijk contact, in de Nederlandse taal voor een algemeen toegankelijke dienst voor publiek gebruik en met een basisrespons tijd van maximaal vier (4) uur.

Behalve het invullen van het **Uniform Europees Aanbestedingsdocument** dient Inschrijver één referentie per kerncompetentie te overleggen waaruit blijkt dat de gevraagde werkzaamheden ten behoeve van de referentie-organisatie zijn uitgevoerd. Het gaat dus om maximaal drie (3) referenties –

het overleggen van meer referenties dan noodzakelijk om aan te tonen dat aan het geeiste is voldaan, zal niet leiden tot een betere beoordeling.

Voor het overleggen van de referenties dient Inschrijver gebruik te maken van het beschikbaar gestelde Bijlage ALG-5 - Format kerncompetenties. Indien Inschrijver een referentie-opdracht gebruikt om aan te tonen dat hij meerdere kerncompetenties voldoet, dan dient hij dit helder aan te geven in de beschrijving en de referentie-opdracht in relatie tot alle gevraagde competenties afzonderlijk te overleggen.

Voor de te overleggen referentie-opdrachten gelden, naast de inhoudelijke aspecten die terug moeten keren, de volgende minimumvereisten. Als niet aan deze vereisten is voldaan, wordt de referentie als ongeldig beschouwd:

1. De gevraagde kerncompetenties zijn verricht in de periode van 3 jaar voorafgaand aan de sluitingsdatum voor het indienen van een Inschrijving. De betreffende opdracht/concessie hoeft nog niet volledig te zijn afgerond, maar de onderdelen waar de kerncompetenties betrekking op hebben moeten wel zijn uitgevoerd en geëvalueerd.
2. Ter controle dienen bij de referentie-opdrachten de actuele contactgegevens van de contactpersonen volledig en correct te worden opgegeven. Deze controle kan zonder verdere toestemming en raadpleging van Inschrijver worden uitgevoerd. Inschrijver dient de contactpersonen van de referentieorganisatie te verwittigen van het feit dat hij of zij in dit kader kan worden benaderd;
3. Indien de verklaring van de referentieorganisatie niet overeenstemt met de verklaring van Inschrijver of de referentieorganisatie geen medewerking aan de controle wenst te verlenen en dus niet kan worden geverifieerd of aan het vereiste is voldoen, kan de referentie als ongeldig beschouwd worden met uitsluiting tot gevolg.
4. Referenties worden alleen als geldig beschouwd indien de betreffende referentie opdracht/concessie is uitgevoerd door Inschrijver. In het geval van een Samenwerkingsverband (Combinatie) is dit een der Combinanten waarmee wordt ingeschreven op deze aanbesteding. In het geval Inschrijver een beroep doet op een Derde, is dit de Inschrijver of de betreffende Derde.

Aanbesteder behoudt zich het recht voor nadere bewijsstukken te laten overleggen waaruit blijkt dat de verklaringen naar waarheid zijn ingevuld. Zij is daartoe niet verplicht.

4.5 Beroepsbevoegdheid

Inschrijver, waaronder begrepen alle eventuele deelnemers aan het Samenwerkingsverband (Combinatie) en tevens de Derde(n) waarop een beroep wordt gedaan dienen te zijn ingeschreven in het nationale handelsregister.

Indien Inschrijver hier niet aan voldoet wordt hij uitgesloten van de aanbestedingsprocedure. Dat Inschrijver voldoet aan deze eisen rondom Beroepsbevoegdheid dient bij Inschrijving verklaard te worden bij het **Uniform Europees Aanbestedingsdocument**. Daarnaast dient binnen 8 dagen op verzoek van Aanbesteder een uittreksel van de inschrijving in handelsregister dat op het tijdstip van het indienen van de Inschrijving niet ouder is dan zes maanden bijgevoegd te worden. Op eerste verzoek van Aanbesteder dient Inschrijver nadere bewijsstukken te kunnen overleggen waaruit blijkt dat deze verklaring naar waarheid is afgegeven.

5. BPKV: BEOORDELING VAN DE INSCHRIJVINGEN

Indien een Inschrijving niet op eerdere gronden is uitgesloten, wordt overgegaan tot de inhoudelijke beoordeling van het aanbod van Inschrijver, bovenop de minimumeisen.

5.1 Minimumeisen

Elke Inschrijving moet voldoen aan de volgende minimumeisen:

- A) Compleetheid
De Inschrijver moet alle vragen via Negometrix beantwoorden en de gevraagde documenten indienen. De Inschrijver moet alle vragen via Negometrix beantwoorden en de gevraagde documenten indienen. Als het Uniform Europees Aanbestedingsdocument of de bewijsmiddelen een of meer gebreken bevatten krijgt de betreffende Inschrijver de gelegenheid om het gebrek te herstellen binnen een termijn van twee (2) werkdagen, gerekend vanaf de dag van verzending van een verzoek daartoe. De Aanbesteder verzendt dit bericht via het Negometrix. Als de Aanbesteder het gevraagde niet binnen de daartoe gestelde termijn heeft ontvangen of het gebrek niet door het antwoord is hersteld, komt de Inschrijver niet in aanmerking voor verdere deelname aan de procedure.
- B) Overeenstemming
De Inschrijving moet in overeenstemming zijn met alle vermelde eisen en voorwaarden die zijn opgenomen in deze aanbestedingsleidraad en in de overige aanbestedingsdocumentatie.
- C) De Inschrijver moet onvoorwaardelijk en ondubbelzinnig voldoen aan de eisen in het Programma van Eisen (**Bijlage PvE 1 - 4**)
- D) De Inschrijver moet op elk van de kwalitatieve gunningscriteria minimaal het rapportcijfer drie (3) behalen.

Een Inschrijving die niet voldoet aan één of meer bovenstaande eisen, komt niet voor gunning in aanmerking. Door indiening van de Inschrijving verklaart de Inschrijver aan de eisen en voorwaarden te voldoen.

5.2 Gunningscriterium

Er wordt gegund op basis van het criterium 'Beste Prijs-Kwaliteit Verhouding', waarbij de Inschrijver met de Inschrijving die naar het oordeel van Aanbesteder de beste prijs-kwaliteitverhouding kent de Concessie gegund krijgt.

In totaal zijn **100 punten** te behalen, verdeeld over de subgunningscriteria Kwaliteit en Prijs. Deze subgunningscriteria bestaan op hun beurt weer uit één of meerdere onderdelen. Het subgunningscriterium Kwaliteit bestaat uit een schriftelijk en een mondeling deel. Het mondelinge deel bestaat uit een interview met sleutelfunctionarissen. Dit wordt hieronder nader toegelicht. In onderstaand overzicht is per onderdeel weergegeven hoeveel punten maximaal per onderdeel kunnen worden toegekend.

Subgunnings criterium	Onderdeel	Maximum aantal punten	Toelichting prijs	Prijs
Prijs	Totaal aantal punten Prijs	45		

	Prijs vraaggestuurd Laadobject	35	Prijs tussen € 0 - 300	€.....
	Locatiegebonden laadprijs	10	Prijs tussen €0,25 – 0,32	€.....
	Prijs basis op orde Laadobject	n.v.t.	Betreft een vaste prijs	€0
	Prijs afnamegarantie per Strategisch Laadobject ⁵	n.v.t.	Betreft een vaste prijs – indien afname niet wordt gehaald	€1.000
	Prijs voor een Laadplein gerekend per Laadpunt	n.v.t.	Betreft een vaste prijs	€1.000
Kwaliteit	Totaal aantal punten Kwaliteit	55		
	Organisatie & proces	20		
	Dienstverlening & prijstransparantie	5		
	Duurzame inpassing in energietransitie	10		
	Strategische plaatsing & Laadpleinen	10		
	Interview	10		
Totaal	Prijs en kwaliteit	100		

Tabel 1: Beoordelingskader

5.3 Beoordeling en gunning

Voor de kwalitatieve beoordeling van de Inschrijvingen wordt een Beoordelingscommissie samengesteld. Deze Beoordelingscommissie bestaat uit vier (4) tot vijf (5) leden, werkzaam in de publieke ruimte en/of elektrisch vervoer en/of oplaadinfrastructuur en de contractbeheerder.

In eerste instantie zullen de leden van de Beoordelingscommissie de Inschrijvingen individueel beoordelen op het Schriftelijke deel van het subgunningscriterium Kwaliteit, d.w.z. op de onderdelen 'Organisatie & proces', 'Dienstverlening & prijstransparantie', 'Duurzame inpassing in energietransitie' en 'Strategische plaatsing & Laadpleinen'. De Beoordelingscommissie beoordeelt de kwaliteit zonder kennis te hebben genomen van de Prijs. Vervolgens worden de definitieve scores per onderdeel plenair, met alle leden van de Beoordelingscommissie gezamenlijk, op basis van consensus vastgesteld. Er wordt dus geen gemiddelde score berekend van de scores van de beoordelaars. Inschrijver heeft geen recht op inzage in de individuele beoordelingsformulieren.

Na vaststelling van de punten van het schriftelijke deel van het subgunningscriterium Kwaliteit worden hierbij de punten opgeteld die toegekend worden op basis van het subgunningscriterium Prijs. Daarna worden Inschrijvers die hiervoor in aanmerking komen uitgenodigd voor het mondelinge deel. Alleen Inschrijvers die nog in aanmerking komen voor gunning, zullen worden uitgenodigd voor een interview. Dit betekent dat bij een verschil met de op dat moment hoogst scorende Inschrijver van 11 punten of meer een Inschrijver niet wordt uitgenodigd voor het Interview. De interviews zullen plaatsvinden op **XXX**. De duur van het interview is maximaal 60 minuten.

⁵ Wanneer de Concessiehouder initiatiefnemer is voor de plaatsing van een strategisch Laadobject dan wordt het Laadobject tegen nulkosten gerealiseerd.

In eerste instantie zullen de leden van de Beoordelingscommissie de interviews met Inschrijvers individueel beoordelen. Vervolgens worden de definitieve scores plenair, met alle leden van de Beoordelingscommissie gezamenlijk, op basis van consensus vastgesteld. Er wordt dus geen gemiddelde score berekend. Op deze manier tracht Aanbesteder de interviews zo objectief mogelijk te beoordelen. Inschrijver heeft geen recht op inzage in de individuele beoordelingsformulieren.

Na vaststelling van de punten van het mondelinge deel van het subgunningscriterium Kwaliteit, wordt deze opgesteld bij de punten van het Schriftelijke deel van het subgunningscriterium Kwaliteit en de punten van het subgunningscriterium Prijs. Op deze manier komt een totale score per Inschrijver tot stand. De Inschrijving met het hoogste puntenaantal is de Inschrijver met de Beste Prijs-Kwaliteit Verhouding.

Indien meerdere Inschrijvingen met een gelijk puntenaantal gerangschikt worden en het op basis hiervan voor Aanbesteder onmogelijk is een Gunningsbeslissing te nemen, geeft het aantal punten op het subgunningscriterium Kwaliteit de doorslag. Indien ook dit geen doorslag geeft, zal de score op het onderdeel 'Interview' de doorslag geven. Indien dit ook geen doorslag geeft, zal het in **de tabel beoordelingskader** (zie 5.2) genoemde onderdeel met het hoogste puntenaantal de doorslag geven en zo verder. Indien ook dat geen uitsluitsel geeft zal er worden geloot.

5.4 Beoordeling subgunningscriterium Prijs

5.4.1 *Onderdeel 1: inschrijfprijs vraaggestuurd Laadobject*

Inschrijvers dienen het **Format Prijzenblad** volledig in te vullen en in Negometrix te uploaden als pdf-bestand. Het niet volledig invullen of wijzigen van het **Format Prijzenblad** leidt tot uitsluiting van de Inschrijving. Het is uitsluitend toegestaan om bedragen vanaf € nul (0) tot en met € driehonderd (300) per vraaggestuurd Laadobject in te vullen. Inschrijvers die een prijs buiten de genoemde range aandragen, worden uitgesloten van deelname; Aanbesteder acht de Inschrijving dan hoe dan ook onaanvaardbaar. De prijsopgave dient in Euro's (€) (op 2 decimalen) en exclusief BTW te geschieden, maar inclusief alle overige bijkomende (directe en indirecte) kostencomponenten, eventuele opbrengsten, kortingen en overige opslagen voor al hetgeen is beschreven in het Programma van Eisen. Tenzij uitdrukkelijk anders bepaald in de Aanbestedingsdocumenten zijn prijzen all-in en exclusief BTW. Indexering van aangeboden prijzen is alleen mogelijk conform het bepaalde in de Consessieovereenkomst.

Voor de ingediende prijs voor het subgunningscriterium prijs zal een score worden toegekend aan de hand van de volgende formule:

$$\text{Score prijs vraaggestuurd Oplaadobject} = \left(\frac{300 - \text{Ingediende prijs}}{300} \right) * 35$$

5.4.2 *Onderdeel 2: Locatiegebonden laadprijs*

In het prijzenblad is het ten aanzien van de Locatiegebonden laadprijs uitsluitend toegestaan om bedragen vanaf vijfentwintig eurocent (€ 0,25) tot en met tweeëndertig eurocent (€ 0,32) per kilowattuur in te vullen. Inschrijvers die een prijs buiten de genoemde range aandragen, worden uitgesloten van deelname; Aanbesteder acht de Inschrijving dan hoe dan ook onaanvaardbaar. De prijsopgave dient in Euro's (€) (op 2 decimalen) en inclusief BTW te geschieden, inclusief alle overige bijkomende (directe en indirecte) kostencomponenten, voor al hetgeen is beschreven in het

Programma van Eisen. Indexering van aangeboden prijzen is alleen mogelijk conform het bepaalde in de Consessieovereenkomst.

Voor de ingediende prijs voor het subgunningscriterium prijs zal een score worden toegekend aan de hand van de volgende formule:

$$Score\ laadprijs = \left(\frac{0,32 - Ingediende\ prijs}{0,07} \right) * 10$$

5.4.3 **Onderbouwing Business Case Concessiehouder**

In deze paragraaf is nader uitgewerkt op welke wijze Inschrijver de onderbouwing van haar aangeboden tarieven en prijzen zoals ingevuld in **Bijlage X – Prijzenblad** dient aan te leveren.

De Concessieverlener hecht waarde aan een financieel solide bedrijfsvoering van de Inschrijver, zodat de continuïteit van de Concessie wordt gewaarborgd. Inschrijvingen dienen daarom financieel solide te zijn. Zodoende wenst de Concessieverlener inzicht te krijgen in de aangeboden tarieven en prijzen van de Inschrijver (tijdens de uitvoering van de Concessieovereenkomst: Concessiehouder) voor zowel de implementatie als de uitvoering van de Concessieovereenkomst(en). Dit ten behoeve van het door de Concessiehouder kunnen verifiëren van de door Inschrijver ingediende tarieven en prijzen. Hiertoe dient de Inschrijver haar business case consistent en realistisch op te stellen en voor de Exploitatietermijn een opgave van de verschillende (verwachte) kosten- en batenposten voor de uitvoering van de Concessie te geven.

Inschrijver dient een specificatie van de opbouw van het totaalbedrag aan kosten en opbrengsten, als separate bijlage bij zijn Inschrijving toe te voegen. Uit de opbouw dienen ook de kosten en opbrengsten per afzonderlijke component inzichtelijk te worden. Inschrijver is vrij hier een eigen format voor te gebruiken.

De Concessieverlener verwacht minimaal de volgende posten terug te zien:

Kosten

- Investerings:
 - o Aanschafkosten Laadobject
 - o Aansluitkosten Aannemer
 - o Aansluitkosten Netbeheerder
 - o Locatiebepaling
 - o Inrichting parkeervak
 - o Overig, namelijk..
- Periodiek
 - o Netbeheerkosten (3x25A)
 - o Communicatiekosten
 - o Verzekeringspremie (schade)
 - o Onderhoud/reparatie
 - o Service bij gebruikersproblemen
 - o Kosten inboeken (o.a. verificatie)
 - o Overhead (incl. toelichting)
 - o Overig, namelijk..
- Energie:
 - o Inkoop elektriciteit
 - o Energiebelasting

- ODE
- Overig, namelijk..

Opbrengsten

- Omzet verkochte elektriciteit
- Inkomsten HBE
- Inkomsten energiemarktdiensten (indien van toepassing)

De Inschrijver dient de opbouw van de posten naar eigen inzicht verder uiteen te zetten, waarbij Inschrijver verantwoordelijkheid draagt voor de volledigheid van de ingediende Business case.

Uit de onderbouwing dient te blijken hoe de opbrengsten de verschillende kostencomponenten afdekken. We vragen van de Inschrijver de Laadprijs uit te splitsen naar:

- Installatievergoeding;
- Energievergoeding.

Deze opsplitsing telt op tot Locatiegebonden Laadprijs per kWh (minimaal € 0,25 en maximaal € 0,32,) incl. BTW

Aan de hand van de financieel-economische onderbouwing beoordeelt de Concessieverlener de (bedrijfseconomische) haalbaarheid en redelijkheid van de Inschrijving onder andere in het kader van het bepaalde in artikel 2.116 Aanbestedingswet. Toetsing van de financieel economische onderbouwing door de Concessiehouder doet niets af aan de verantwoordelijkheid van de Inschrijver voor de juistheid van inschattingen ten behoeve van bovenstaande kosten- en batenposten, waarbij deze realistisch en niet manipulatief dienen te zijn.

De Concessiehouder behoudt zich het recht voor om de door de Inschrijver opgestelde financieel economische onderbouwing door een externe (kosten)deskundige te laten toetsen. Bij twijfel over de haalbaarheid en redelijkheid van de onderbouwing krijgt de Inschrijver de gelegenheid tot het geven van een nadere toelichting. Mocht deze nadere toelichting naar oordeel van de Concessiehouder niet leiden tot een deugdelijk onderbouwing kan de Concessiehouder de Inschrijving ongeldig verklaren, waarbij dit getoetst is door een onafhankelijke en gekwalificeerde Derde.

5.5 Beoordeling subgunningscriterium kwaliteit

Uitsluitend complete uitwerkingen van de onderdelen van het subgunningscriterium worden vervolgens mede beoordeeld op basis van het "SMART-principe". De letters SMART staan voor:

- **S van Specifiek:** de uitwerking van Inschrijver moet helder, duidelijk, concreet en eenduidig zijn. Tevens dient de uitwerking geschreven te zijn specifiek voor Aanbesteder. Er mag niet enkel worden teruggevallen op een algemene beschrijving/ uitwerking, die ook bij andere willekeurige opdrachtgevers van toepassing is, tenzij daarbij minimaal en op duidelijke wijze wordt vermeld welke onderdelen van die algemene beschrijving niet voor Aanbesteder-specifieke situatie gelden en wat daarvoor ten behoeve van Aanbesteder-specifieke situatie in de plaats treedt;
- **M van Meetbaar:** onder welke (meetbare/observeerbare) voorwaarden of vorm is het beschrevene bereikt;
- **A van Acceptabel:** past het beschrevene in de uitwerking van Inschrijver binnen de te bereiken doelstelling en de organisatie van Aanbesteder (en dus haar wensen) zoals die genoegzaam zijn verwoord;
- **R van Realistisch:** het beschrevene in de uitwerking van Inschrijver moet haalbaar zijn;

- **T van Tijdgebonden:** wanneer (in de tijd) moet het beschrevene in de uitwerking van Inschrijver bereikt zijn.

Ieder plan van aanpak krijgt een score tussen 10 en 0. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de betekenis van de scores die worden toegekend per onderdeel op basis van de voor dat onderdeel geldende beoordelingscriteria.

Beoordelingscijfer	Uitleg
Uitmuntend / 10	Uitwerking is volledig SMART beschreven, roept geen vragen op en uitwerking getuigt van uitmuntende kennis en kunde om de genoemde doelstellingen van het kwaliteitsonderdeel boven verwachting te behalen, met veel meerwaarde ten opzichte van het in het Programma van Eisen gestelde.
Goed / 8	Uitwerking is grotendeels SMART beschreven, roept nauwelijks vragen op en uitwerking getuigt van goede kennis en kunde om de genoemde doelstellingen van het kwaliteitsonderdeel goed te kunnen behalen, met meerwaarde ten opzichte van het in het Programma van Eisen gestelde.
Voldoende / 6	Uitwerking is redelijk SMART beschreven, maar roept enige vragen of twijfels op. De uitwerking getuigt van voldoende kennis en kunde om de genoemde doelstellingen van het kwaliteitsonderdeel te kunnen behalen dit conform het in het Programma van Eisen gestelde uit te voeren.
Matig / 4	Uitwerking is nauwelijks SMART beschreven en roept vragen en twijfels op. De uitwerking getuigt van matige kennis en kunde en geeft gematigd vertrouwen de genoemde doelstellingen van het kwaliteitsonderdeel te kunnen behalen.
Slecht / 2	Uitwerking is niet SMART beschreven, roept veel vragen op en uitwerking biedt onvoldoende vertrouwen van kennis en kunde om de genoemde doelstellingen van het kwaliteitsonderdeel te kunnen behalen.
Incompleet / 0	Incomplete uitwerking, die niet of nauwelijks te beoordelen is.

Tabel 2: Beoordeling subgunningscriterium Kwaliteit

Hieronder worden de verschillende onderdelen binnen het subgunningscriterium Kwaliteit beschreven.

5.5.1 Onderdeel 1: Organisatie & proces

Aanbesteder wenst een *organisatie* die is ingericht op de volgende doelstellingen:

1. Zo efficiënt en betrouwbaar mogelijk plaatsingsproces in overeenstemming met Bijlage PVE 2 – Plaatsings- & Communicatieproces, waarbij de doorlooptijd van locatievoorstel tot aan oplevering van het Laadobject zo veel mogelijk wordt verkort en grote aantallen Laadobjecten (meer dan 50 per maand) kunnen worden gerealiseerd zonder dat vertraging in het proces ontstaat;
2. Waarbij de Gemeentelijke organisaties en provincie Fryslân zoveel mogelijk worden ondersteund bij het uitvoeren van hun taken in het realisatieproces;
3. Waarbij de netaansluiting, installeren Laadobject en oplevering Laadobject⁶ zoveel mogelijk door één partij op één moment worden uitgevoerd;

⁶ Zie stap 7 en 10 in Bijlage PVE I – Plaatsings- & Communicatieproces
Projectnaam: Concessie openbare laadinfrastructuur provincie Fryslân
Projectnummer: XXX
Document: Inschrijvingsleidraad versie 1.0

De Inschrijver geeft in maximaal vijf (5) A4 een samenhangend plan van aanpak weer waarin hij beschrijft hoe hij denkt de doelstellingen te behalen met betrekking tot het onderdeel 'Organisatie & proces', op een wijze die voldoet aan de gestelde voorwaarden en met daarin ten minste de hieronder genoemde elementen:

- De wijze waarop Inschrijver zijn organisatie heeft ingericht om de boven genoemde doelstellingen te realiseren, inclusief een duidelijk overzicht van taken en verantwoordelijkheden en de samenwerking met eventuele Onderaannemers.
- De wijze waarop invulling wordt gegeven aan de eis om de plaatsing van het Laadobject, de inrichting van het parkeervak en de plaatsing van de bebording en de flessenhals minimaal binnen 24 uur en bij voorkeur in 1-arbeidsgang plaats laat vinden.
- Maatregelen die Concessiehouder treft bovenop het gestelde in het Programma van Eisen en Bijlage PvE-2- Plaatsings- en communicatieproces om bovengenoemde doelstellingen ten behalen.
- Maatregelen die Concessiehouder treft om te zorgen dat de netaansluiting, installeren Laadobject en ingebruikstelling zoveel mogelijk door één partij op één moment plaatsvinden. In Bijlage PvE-4 - Informatie aannemers Liander is een overzicht met aannemers gepubliceerd die aansluitingen realiseren in beide netbeheerdersgebieden. Deze informatie kan de Inschrijver gebruiken om te beschrijven welke aannemer(s) beoogd is/zijn om de netaansluitingen te realiseren in het werkgebied van Liander. Aan Inschrijver wordt gevraagd om onderbouwde garanties te geven.

Voor het onderdeel 'Organisatie & proces' van het subgunningscriterium Kwaliteit zal een score worden toegekend aan de hand van de volgende formule, waarbij het beoordelingscijfer wordt gebaseerd op de **Tabel beoordeling subgunningscriterium Kwaliteit** in paragraaf 5.3:

$$\text{Score Kwaliteitsonderdeel Organisatie \& proces} = \left(\frac{\text{Beoordelingscijfer}}{10} \right) * 20$$

5.5.2 Onderdeel 2: Dienstverlening & prijstransparantie

Doelstelling subgunningscriterium dienstverlening en prijstransparantie:

1. 100% transparantie over de prijsstelling, de prijsopbouw, de status van de laadsessie, de locatie en de beschikbaarheid van Laadobjecten naar de E-rijder, waarbij de informatie eenvoudig, actueel en accuraat is;
2. Transparantie in prijsopbouw door informatievoorziening voorafgaand aan de laadsessie en na afronding van de laadsessie, zie tabel 3 (zie ook de eisen in Bijlage PvE-3);
3. Eenvoudige en snel bruikbare Ad Hoc betaalmogelijkheid waarbij Ad Hoc betekent dat *geen* abonnement afgesloten hoeft te worden voor het uitvoeren en afrekenen van een laadtransactie.

Informatie te communiceren aan E-rijder	Moment van communicatie	Communicatiemiddel
1) Locatiegebonden laadprijs	Vooraf	Op de paal
2) Locatiegebonden laadprijs + MSP-prijs	Vooraf	Online

3) Locatiegebonden laadprijs + MSP-prijs, geleverde kWh en totaalprijs.	Binnen een uur na afronding laadsessie	App of sms
4) Locatiegebonden laadprijs + MSP-prijs, geleverde kWh en totaalprijs.	Achteraf	Op de rekening van de E-rijder

Tabel 3: Communicatiedoelstellingen ten behoeve van transparantie in prijsopbouw

De Inschrijver geeft in maximaal drie (3) A4 een samenhangend plan van aanpak weer waarin hij beschrijft hoe hij denkt de doelstellingen te behalen met betrekking tot het onderdeel 'Dienstverlening & Prijstransparantie', op een wijze die voldoet aan de gestelde voorwaarden en met daarin ten minste de hieronder genoemde elementen:

- Wijze waarop eenvoudig toegankelijke, actuele en accurate informatie over de locatie en beschikbaarheid van de Laadobjecten gefaciliteerd wordt;
- Visie op prijstransparantie en de rol die de Concessiehouder neemt om invloed uit te oefenen op het huidige marktmodel om prijstransparantie te bewerkstelligen;
- Wijze waarop prijstransparantie gewaarborgd gaat worden en gecommuniceerd gaat worden met de E-rijder, inclusief de benodigde communicatiekanalen. Onderdeel van dit element is de omgangswijze met de laaddienstverlener om volledige prijstransparantie over de geldende MSP-prijs op het Laadobject te waarborgen;
- Wijze waarop ad hoc betaling op een gebruiksvriendelijke manier voor de E-rijder gefaciliteerd wordt;
- Planning waarin de activiteiten die uitgevoerd worden om ad hoc betaling en prijstransparantie in te voeren gedurende Concessie wordt weergegeven.

Voor het onderdeel 'Dienstverlening & prijstransparantie' van het subgunningscriterium Kwaliteit zal een score worden toegekend aan de hand van de volgende formule, waarbij het beoordelingscijfer wordt toegelicht in **Tabel beoordeling subgunningscriterium Kwaliteit** in paragraaf 5.5:

$$\text{Score Kwaliteitsonderdeel Dienstverlening \& prijstransparantie} = \left(\frac{\text{Beoordelingscijfer}}{10} \right) * 5$$

5.5.3 Onderdeel 3: Duurzame inpassing in de energietransitie

Doelstelling subgunningscriterium:

1. Publieke oplaadinfrastructuur op een duurzame wijze integreren in het energiesysteem;
2. Het stimuleren van het gebruik van lokaal duurzaam opgewekte energie;
3. Het betrekken van een lokale partij of collectief in de energielevering;
4. Het optimaliseren van het moment van gebruik en het moment van opwek van duurzame energie;
5. Het voorkomen van netcongestie en daarmee de reductie van maatschappelijke kosten;
6. Het ontwikkelen van een wijze van slim laden die in lijn is met de overige doelstellingen van de Concessiegever: transparantie (prijs en geladen kWh) en comfort voor de e-rijder;
7. Plan van Concessiehouder om richting e-rijder te communiceren wanneer er sturingssignalen van de netbeheerder zijn om laadsnelheid te verlagen (knijpen). Dit kan het geval zijn in pilot cases wanneer Concessieverlener dit aangeeft bij Concessiehouder;
8. Implementatie van ISO 15118: plan vanuit CPO hoe hiermee om te gaan.

Voor het opstellen van dit Plan van Aanpak wordt uitgegaan van de volgende definitie van slim laden: het verhogen of verlagen van het laadvermogen, dan wel het uitstellen van het leveren van vermogen bij het laden van een elektrische auto met het oog op minimaal één of meerdere van de volgende doelstellingen: (1) het vermijden van netcongestie (2) optimaliseren van het moment van gebruik en moment van opwek van duurzame energie.

De Inschrijver geeft in maximaal drie (3) A4 een samenhangend plan van aanpak weer waarin hij beschrijft hoe hij denkt de doelstellingen te behalen met betrekking tot het onderdeel 'Duurzame inpassing in energietransitie', op een wijze die voldoet aan de gestelde voorwaarden en met daarin ten minste de hieronder genoemde elementen:

- Wijze waarop toepassing van lokale duurzame energie voor het laden van elektrische voertuigen bij de Laadobjecten gestimuleerd wordt. De samenwerking met Concessiegever en Gemeenten, haalbaarheid, termijn(en) en het aandeel van het totaal aantal geladen kWh dat afkomstig gaat zijn van lokaal opgewekte duurzame energie dient besproken te worden.
- De activiteiten, resultaten en de planning die Inschrijver voorstelt om slim laden mogelijk te maken, welk business model(len) en technieken hij daarbij wil testen, dan wel uitrollen op grote schaal en samenwerking met Concessiegever en Gemeenten in deze activiteiten.

Voor het onderdeel 'Duurzame inpassing in de energietransitie' van het subgunningscriterium Kwaliteit zal een score worden toegekend aan de hand van de volgende formule, waarbij het beoordelingscijfer wordt toegelicht in **Tabel beoordeling subgunningscriterium Kwaliteit** in paragraaf 5.5:

$$\text{Score Kwaliteitsonderdeel Duurzame inpassing in energietransitie} = \left(\frac{\text{Beoordelingscijfer}}{10} \right) * 10$$

5.5.4 Onderdeel 4: Strategische plaatsing & Laadpleinen

Doelstelling subgunningscriterium:

1. Het faciliteren van E-rijders die een laadbehoefte hebben maar die niet onder het criterium 'vraaggestuurd' vallen, door Laadobjecten of Laadpleinen te plaatsen om in deze (verwachte) laadbehoefte te voorzien;
2. Een maatwerkplan voor de Friese Waddeneilanden, waar de vraaggestuurde uitrol niet een optimaal model voor vormt, vanwege de logistieke uitdagingen.
3. Het vergroten van de mogelijkheden voor Gemeenten om een duurzaam netwerk van publieke oplaadinfrastructuur uit te rollen op grote schaal om aan de (toekomstige) laadbehoefte te voldoen, rekening houdend met de inpassing van de oplaadinfrastructuur in de publieke ruimte, de impact op het straatbeeld en het gebruiksgemak voor de E-rijders;
4. Het ondersteunen van Gemeenten in het vaststellen voor goede locaties voor strategische Laadobjecten, met behulp van de prognose- en plankaarten. De wens van de Gemeenten is hierbij leidend, concessiehouder vervult een adviserende rol voor optimale locaties;
5. Het optimaliseren van het plaatsingsproces door bijvoorbeeld 'werk met werk' te combineren wanneer beheerwerkzaamheden plaatsvinden of bij de ontwikkeling van nieuwbouwwijken. In deze gevallen kan er vroegtijdig rekening gehouden worden met de eventuele aanleg van laadinfrastructuur om kosten te besparen en publieke ruimte beter te benutten;
6. Het faciliteren van de mogelijkheid om laadoplossingen aan te bieden die de implementatie van slim laden kunnen vergemakkelijken, aangezien er gebalanceerd kan worden tussen de verschillende Laadpunten binnen een Laadplein.

De Inschrijver geeft in maximaal vier (4) A4 een samenhangend plan van aanpak weer waarin hij beschrijft hoe hij denkt de doelstellingen te behalen met betrekking tot het onderdeel 'Strategische plaatsing & Laadpleinen' op een wijze die voldoet aan de gestelde voorwaarden en met daarin ten minste de hieronder genoemde elementen:

- De wijze waarop de Inschrijver het plan beschrijft voor uitrol van laadinfrastructuur op de Friese Waddeneilanden. Gezien de beperkte aantallen en logistieke uitdaging met het veer, is vraaggestuurde uitrol niet optimaal. De concessiehouder komt met een helder op maat gemaakt plan om laadinfrastructuur op de Friese Wadden strategisch uit te rollen, dat zorgt voor een gebalanceerde uitrol van laadinfrastructuur op de eilanden.
- De wijze waarop provincie Fryslân en Gemeenten ondersteund worden in hun keuze voor strategische Laadobjecten en Laadpleinen en de mate waarin de voorwaarden (zie hieronder) transparant en eenduidig zijn;
- De voorwaarden waaronder Laadpleinen worden geplaatst (denk bijvoorbeeld aan loopafstand, kWh verbruik omliggende Laadobjecten, aanwezigheid publieke voorzieningen, etc.), waarbij de meerwaarde voor E-rijder en Gemeenten wordt beschreven. *Concessiegever kan in de uitvoering hiervan Concessiehouder ondersteunen door op verzoek inzicht te geven in geaggregeerde gebruiksdata van omliggende Laadobjecten, niet zijnde in het beheer van Concessiehouder. Concessiehouder kan hier derhalve zijn voorwaarden op baseren.*
- Een korte omschrijving op welke stappen van Bijlage PvE-2 – Plaatsings- & Communicatieproces Inschrijver het noodzakelijk acht om af te wijken van het beschreven proces (indien toepasbaar), inclusief bijvoorbeeld plaatsing van flessenpaal met verkeersbord;
- Een omschrijving van de technische en fysieke oplossing(en) voor een Laadplein of , waarbij wordt toegelicht in hoeverre de gekozen oplossing flexibiliteit biedt (bijvoorbeeld door in het aantal Laadpunten te variëren), geïntegreerd wordt in de omgeving, en op welke wijze de laadsnelheid betrouwbaar blijft. Hierbij mogen meerdere Laadoplossingen worden aangedragen, die onder verschillende voorwaarden geplaatst worden.

Voor het onderdeel 'Strategische plaatsing & Laadpleinen' van het subgunningscriterium Kwaliteit zal een score worden toegekend aan de hand van de volgende formule, waarbij het beoordelingscijfer wordt toegelicht in **Tabel beoordeling subgunningscriterium Kwaliteit** in paragraaf 5.5:

$$\text{Score Kwaliteitsonderdeel Strategische Plaatsing \& Laadpleinen} = \left(\frac{\text{Beoordelingscijfer}}{10} \right) * 10$$

5.5.5 Onderdeel 5: Interviews

Het doel van de interviews is om 1 of (maximaal) 2 mensen te spreken die een kritische rol gaan spelen tijdens de uitvoering van Concessie.

De volgende onderwerpen zullen worden besproken worden met Inschrijvers die uitgenodigd worden voor de interviews:

- Rol van de sleutelfunctionaris(sen) binnen de Concessie
- Begrip van de doelstellingen van de aanbesteding en benodigde samenwerking met Gemeenten en de Concessiehouder om hier aan bij te dragen
- Begrip van het plaatsingsproces zoals beschreven in Bijlage PvE-2 - Plaatsingsproces
- De belangrijkste kansen en risico's binnen de Concessie

Bij de beoordeling van het interview wordt gelet op:

- De mate waarin sleutelfunctionaris(sen) het project en de risico's overzien, en in staat zijn risico mitigerende oplossingen aan te dragen;
- De mate waarin sleutelfunctionaris(sen) kennis en kunde tonen bij de beantwoording van de in het interview gestelde vragen.
- De mate van verantwoordelijkheidsgevoel om project tot een succes te maken.

Het beoordelingscijfer voor de interviews wordt toegelicht in **Tabel beoordeling Onderdeel 5:**

Interviews:

Beoordelingscijfer	Uitleg
Uitmuntend / 10	Antwoorden zijn zeer helder geformuleerd en roepen geen aanvullende vragen op, getuigen van uitmuntende kennis en kunde van de sleutelfunctionarissen om Concessie boven verwachting uit te voeren, met een uitmuntende inschatting van de te verwachten risico's waarbij ook zeer goed de risico mitigerende maatregelen benoemd worden, en de sleutelfunctionarissen zeer gemoeid zijn met (de doelstellingen van) de Concessie.
Goed / 8	Antwoorden zijn helder geformuleerd en roepen nauwelijks aanvullende vragen op, getuigen van goede kennis en kunde van de sleutelfunctionarissen om Concessie boven verwachting uit te voeren, met een goede inschatting van de te verwachten risico's waarbij ook goed de risico mitigerende maatregelen benoemd worden, en de sleutelfunctionarissen gemoeid zijn met (de doelstellingen van) de Concessie.
Voldoende / 6	Antwoorden zijn redelijk helder geformuleerd maar roepen vragen of twijfels op, getuigen van voldoende kennis en kunde van de sleutelfunctionarissen om Concessie naar verwachting uit te voeren, met voldoende inschatting van de te verwachten risico's waarbij ook risico mitigerende maatregelen benoemd worden, en de sleutelfunctionarissen redelijk gemoeid zijn met (de doelstellingen van) de Concessie.
Matig / 4	Antwoorden zijn nauwelijks helder geformuleerd en roepen vragen of twijfels op, getuigen van weinig kennis en kunde van de sleutelfunctionarissen om Concessie uit te voeren, met beperkte inschatting van de te verwachten risico's waarbij ook nauwelijks risico mitigerende maatregelen benoemd worden, en de sleutelfunctionarissen matig gemoeid zijn met (de doelstellingen van) de Concessie.
Slecht / 2	Antwoorden zijn niet helder geformuleerd en roepen veel vragen of twijfels op, getuigen van slechte kennis en kunde van de sleutelfunctionarissen om Concessie uit te voeren, met zeer beperkte inschatting van de te verwachten risico's waarbij ook beperkt risico mitigerende maatregelen benoemd worden, en de sleutelfunctionarissen nauwelijks gemoeid zijn met (de doelstellingen van) de Concessie.
Incompleet / 0	Inschrijver komt niet opdagen tijdens interviews of is niet aanwezig met ten minste één (1) sleutelfunctionaris, of antwoorden die niet of nauwelijks te beoordelen zijn doordat ze de vraag niet beantwoorden.

Tabel beoordeling Onderdeel 5: Interviews

Voor het onderdeel 'Interviews' van het subgunningscriterium Kwaliteit zal een score worden toegekend aan de hand van de volgende formule, waarbij waarbij het beoordelingscijfer wordt toegelicht in **Tabel beoordeling Onderdeel 5: Interviews**:

$$Score\ Kwaliteitsonderdeel\ Interviews = \left(\frac{Beoordelingscijfer}{10} \right) * 10$$